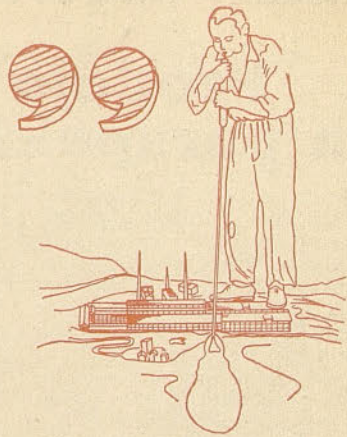

A Steklar

GLASILO KOLEKTIVA STEKLARNE HRASTNIK

HRASTNIK, 31. decembra 1959

4. STEVILKA — 1. LETNIK

Srečno v leto

Kolektiv Steklarne Hrastnik že vsa leta po osvoboditvi uspešno izvršuje sprejete planske naloge. To potrjujejo priznanja, katera je prejel od zvezne vlade FLRJ, to je dvakratne pohvale in pa prehodno zastavo Zveze sindikatov Jugoslavije, katero je kolektiv prejel leta 1950 v trajno last.

Delo v Steklarni se je razvijalo pod zelo težkimi pogoji, z ozirom na zastarele obrate in dotrajanimi osnovnimi sredstvi. Delavski svet se je leta 1954 odločil, da ta zastareli obrat rekonstruira. In pričelo se je z izdelavo načrtov, katerega delo je izvršilo podjetje Slovenija projekt. Gradbene objekte pod vodstvom ing. Jožeta Didka industrijski biro v Ljubljani, ekonomski del rekonstrukcije pod vodstvom Janka Lajovica, tehnološki proces pa je izdelal glavni inženir Steklarne ing. Edo Birska. Ta elaborat je bil v letu 1957 potrjen v višini ene milijarde 124 milijonov dinarjev.

I. ETAPA

Rekonstrukcija se je pričela januarja 1948 in je bila v letošnjem letu v glavnem izgotovljena, kar pa tudi predstavlja najtežje leto v obstoju Steklarne Hrastnik. Največje težave so bile v tem, ker smo prvo polovico leta obratovali na popolnoma dotrajanih steklarskih pečeh. Posledica tega je bil prekomerni odpadek. Na drugi strani smo spuščali v obrat novo zgrajene peči, na katerih nismo imeli dovolj izkušenj pri upravljanju istih.

V borbi proti vsem tem težavam pa bo kolektiv Steklarne Hrastnik presegel svoj plan

predvidoma za 4 odstotke, ali po težini 6885 ton, kar znaša v odnosu na leto 1939 — 56 odstotkov povečane proizvodnje.

Trenutno prehajamo v drugo etapo rekonstrukcije, katera naj bi bila izvršena aprila 1961. leta. V tej etapi se predvideva tudi delna polna avtomatizacija ene topilne peči, katera naj bi dajala vrednost letno 300 milijonov dinarjev.

Delavski svet se je odločil, da se tovarna do kraja rekonstruira in tudi delno poveča v okviru danih možnosti terena na katerem stojimo. Steklarna Hrastnik naj bi v bodoče izdelovala tehnično steklo vseh vrst, katero se uporablja in išče v naši industrializaciji, stiskano steklo vseh vrst, razsvetljavno, pihano steklo in malo embalažo. Proizvodnja naj bi se povečala 12 do 15 tisoč ton po vrednosti pa na 3 milijarde dinarjev. Za takšno odločitev se je delavski svet odločil na podlagi izvršnih kadrov in izkušenj našega podjetja.

Pri vseh teh delih in nalogah se bomo v prihodnjem letu srečali s stoletnim obstojem naše steklarne. Tudi ta dogodek bomo primerljivo počastili s člani kolektiva, kakor tudi z našimi odjemalci in dobavitelji.

Ob zaključku leta 1959 se za vse napore, katere so člani kolektiva vložili za izvršitev plana in rekonstrukcije, najtopleje zahvaljujem. Želim, da bi še nadalje z vsemi močmi pomagali in sodelovali pri izgradnji rekonstruirane tovarne, katera bo naš ponos in velika gospodarska pridobitev naše komune.

Vsem članom kolektiva želim srečno in uspešno polno leto 1960! Klanšek Jože

1
9
6
0

Nekaj misli sekretarja OK ZK Hrasnik

Za nami je leto 1959, polno uspehov v izgradnji naše socialistične družbe. V tem letu so prišli jasno in otipljivo do izraza naperi naše socialistične skupnosti, da zagotovi boljše in lepše življenje delovnim ljudem. V tem letu se ne ponašamo le z uspehi v industrijski proizvodnji, ampak tudi s splošnim napredkom na področju kmetijstva. Prvič po osvoboditvi smo se osamosvojili v preskrbi z žitom, katerega uvoz je predstavljal dosedaj veliko breme za naše gospodarstvo. Vzpostavili smo gospodarske odnose z mnogimi deželami, s katerimi dosedaj še nismo trgovali. Zmenjali smo nešteto gospodarskih in drugih delegacij, ki bodo veliko pripomogle k poglobljanju stikov z narodi in državami Azije, Afrike, Južne Amerike in drugih celin.

Splošni napredek našega gospodarskega in družbenega življenja se odraža tudi na hrastniški komunalni skupnosti, še posebno pa v Steklarni, ki se lahko ponaša z novimi impozantnimi tovarniškimi objekti, ki so živo nasprotje staremu delu tovarne, v katerem so bili slabi delovni pogoji. Delovni kolektiv Steklarne je dokazal, da zna kot dober gospodar ravnati s sredstvi, ki mu jih je dala družba v upravljanje. To se vidi ne le v izredno hitri izgradnji, ampak predvsem v istočasnem naraščanju proizvodnje, ki jo potrebuje tako naše kot inozemsko tržišče. Po zaslugi kolektiva se je Steklarna Hrastnik uvrstila v vrsto renomiranih proizvajalcev stekla na svetovnem, predvsem pa na evropskem tržišču. S svojim izvozom pomaga urejevati našo plačilno bilanco, ki je zaradi objektivnih vzrokov še vedno v pasivi. Prepričani smo, da bo delovni kolektiv Steklarne Hrastnik tudi v prihodnjem letu nadaljeval s prav takšno delovno vnemo v boju za izpolnitev petletnega perspektivnega načrta v štirih letih.

Naraščanje proizvodnje tako v industriji, kakor tudi v kmetijstvu je v tesni povezanosti z našo politiko nenehnega izboljšanja življenjskega standarda industrijskega in mestnega prebivalstva. Višja delovna storilnost, ter boljše in racionalnejše izkoriščanje razpoložljivih materialnih in drugih sredstev, postaja vedno bolj pogoj za hitrejši napredek na področju osebne in skupne potrošnje. Reševanje skupnih vprašanj komunalnega značaja, razvijanje uslužnostne dejavnosti, urejevanje vprašanja preskrbe, prehrane itd., postaja vse bolj stvar slehernega proizvajalca, ki je za reševanje vseh navedenih in drugih problemov globoko zainteresiran. Za urejanje vseh še nerešenih problemov bo potrebno v Hrastniku še marsikaj storiti. Naše potrebe in želje često presegajo dane materialne možnosti. Posledica tega so različne kritike, pretežno z dobrim, včasih pa tudi s slabim namenom. Dolžnost naših političnih organizacij — ZK, LMS, SZDL in sindikata je, da so nenehno v ofenzivi, da nenehno pojasnjujejo vsa vprašanja, ki se pojavljajo med delovnimi ljudmi, istočasno pa jih mobilizirajo v boj proti vsemu, kar ovira naš še hitrejši napredek na področju proizvodnje, ter družbenega in delavskega upravljanja.

V prepričanju, da bo delovni kolektiv Steklarne tudi v prihodnjem letu trdno korakal po poti, ki jo je začrtal program naše ZKJ, želim njemu in vsem delovnim kolektivom hrastniške občine

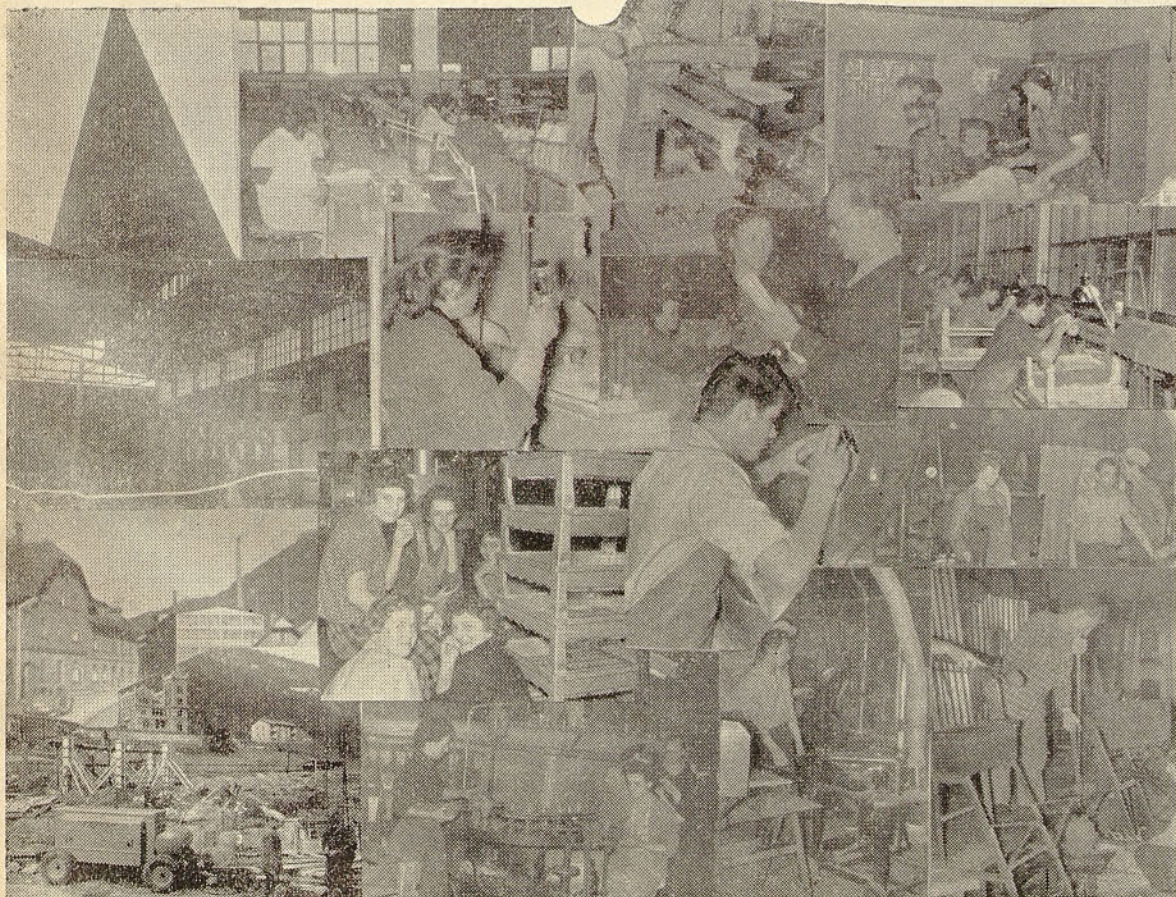
SREČNO IN USPEHOV POLNO NOVO LETO 1960.

Sindikalna podružnica Steklarne ob novem letu

Zopet je za nami leto trdega dela, ki je pridružilo starim delovnim zmagam nove, še večje, ki se jasno kažejo — kakor širom po naši domovini — tudi v našem kolektivu. Kratek obračun za preteklo leto je v našem kolektivu tako viden, da bolj ne more biti. Do kraja je odstranjena bojazen, da nam bo skrajno zastarela tovarna v doglednem času prenehala dajati delo in kruh, in da si ga bomo morali iskati drugje. Pred nami je vidno pričela rasti moderna — rekonstruirana tovarna, ki je v preteklem letu že dala prve sadove. Uspešno je potekla proizvodnja v novem obratu, kljub velikim težavam, ko je rekonstrukcija ovirala proizvodnjo in obratno. Vse te težave smo v preteklem letu uspešno premagali in smo lahko trdno prepričani, z ozirom na izkušnje v preteklem letu, da jih bomo še uspešneje in lažje premagovali tudi v bodoče, do končne izgradnje naše tovarne.

Pri tem se moramo zavedati, da vsi ti naperi in uspehi, kakor v našem kolektivu, tako tudi v državnem merilu, vodijo in so podrejeni edinemu cilju socializma — ustvariti čim boljši življenjski nivo delovnega ljudstva.

Jasno pa je, da so vsi doseženi uspehi v preteklem letu sad naporov celotnega kolektiva — članov sindikalne podružnice. Zato se tudi sindikalna podružnica vsem članom iskreno zahvaljuje, obenem pa čestita in želi kolektivu: »Srečno in še nadalje uspehov polno novo leto 1960!«

VAZNO OBVESTILO VSEM ČLANOM SOCIALISTIČNE ZVEZE NA TERENU SPODNJEGA DELA HRASTNIKA

Dne 10. januarja 1960 bodo volitve v osnovnih organizacijah Socialistične zveze Hrasnika. Dolžnost vseh članov Socialistične zveze je, da se teh volitev udeleže že v jutranjih urah! Volili bomo nove izvršne odbore terenske organizacije Socialistične zveze.

Zaradi tega je dolžnost vseh članov, da se volitev sigurno udeleže!

Terenski odbor Socialistične zveze, spodnji del Hrasnika

Prodaja stekla v letu 1959 in perspektiva prodaje za l. 1960

Proizvodnja in prodaja stekla v letih 1958 in 1959 je bila otežena zaradi rekonstrukcije steklarne. Pretežni del rekonstrukcije bo izveden v teh dveh letih. Proizvodnja po mesecih je v letu 1959 močno nihala od 390 ton v mesecu maju do 700 ton, kolikor bo predvidoma proizvedeno v decembru. Kvaliteta stekla tudi ni bila stalna. V obratu so šle 4 nove peči različne velikosti za razne vrste proizvodnje.

Najtežji problem za prodajo pa je pomanjkanje skladiščnega prostora. Stara skladišča z nekaj tisoči predalov in obsežnim dvoriščnim prostorom so se morala porušiti, preden je bilo možno postaviti nova. V zasilnih stranskih prostorih smo naredili 250 predalov, v prostoru nad brusilnico pa je skladišče za izvojni oddelek. Kljub tem težavam pa je bila proizvodnja v letu 1959 rekordna in se za leto 1960 predvideva še višja.

V letu 1956 je bil prehodni zastoj prodaje, kateremu so bile krive delno objektivne težave — zmanjšanje investicijske dejavnosti v državi, delno pa tudi neelastičnost prodaje. Naslednji dve leti pa se je investicijska izgradnja in poraba zdravil zelo povečala. Organizirala se je prehranbena industrija ter dvignil izvoz. Zalagali smo predvsem tržišča na Hrvaškem in smokonec 1957. leta pri sklepanju pogodb že ugotovili, da bomo lahko za leto 1958 krili komaj polovico potreb v drobni embalaži, stiskanih izdelkih pa samo eno tretjino. V embalažnem steklu smo morali popolnoma izločiti vso prehranbno industrijo razen našega stalnega odjemalca tovarne »Podravke«, kateri še dobavljamo nekatere steklenice.

Za leto 1959 smo predvidevali produkcijo embalaže za okoli 19 milijonov. Upoštevali smo polletno obratovanje novega avtomatskega stroja. Približno toliko komadov bomo tudi izdelali. S pogodbami smo tudi zaključili dobave teh količin. Med letom pa so prišli nekateri kupci, ki jih nismo mogli odbiti in do konca leta ne bomo mogli kriti okoli 3.000.000 komadov za katere smo se pogodbeno vezali. Prijavljanih potreb embalaže v letu 1959 je bilo okoli 46.000.000 komadov in to kljub temu, da smo poklicali k sklepanju pogodb naše stalne odjemalce pisмено in preko oglasov v časopisih.

V letu 1960 se stanje bistveno ne bo spremenilo. Stalne odjemalce smo obvestili, da prijavijo svoje potrebe. Za leto 1960 smo že ločili proizvodnjo embalaže na polavtomatskih strojih in na avtomatih. Predvidevali smo, da bomo v drugem polletju proizvajali že na treh avtomatih. Na polavtomatskih strojih predvidevamo produkcijo 19.000.000 komadov, prijavljenih potreb pa je bilo 40.000.000 in to predvsem večjih komadov. Pogodbe za dobavo istih pa smo lahko zaključili komaj eno desetino zahtevanih komadov in bo v tej skupini prihodnje leto še težje kot je bilo v letu 1959. Za embalažo izdelano na avtomatskih strojih smo prejeli toliko naročil, da bi ne mogli izdelati iste, če bi vsi trije avtomati delali celo leto. Potrebe po embalaži rastejo skoraj v vseh strokah industrije, predvsem v medicinski in kemični. Nekateri naši odjemalci povečujejo svojo dejavnost in njih potrebe silno naraščajo. Od leta 1959 so se predvsem povečale potrebe kemične in medicinske industrije v Sloveniji in v Zagrebu. Embalažnega stekla prodamo največ v Zagreb. Velike količine istega želi tudi trgovina. Zahteve trgovine po drobni embalaži smo skoraj v celoti odbili. Trgovina bo dobila precejšnjo količino kozarcev za vlaganje za široko potrošnjo.

Stiskanega stekla bi prodali na domačem trgu štirikrat toliko kot ga lahko izdelamo. Veliko povpraševanje je po barvanem

steklu, ki ga izdelujemo samo v manjših količinah. Posebno je letos primanjkovalo servisov za kompot in pecivo, kozarcev in vrčev za pivo. Kvaliteta stiskanih izdelkov je zelo dobra. Precej bi lahko prodali stiskanih izdelkov iz kristalnega stekla. Zaradi nezadostnih proizvodnih kapacitet pa ne moremo tega stekla izdelovati stalno, kar vpliva na kvaliteto teh izdelkov.

Trgovina zahteva poleg stiskanih izdelkov tudi ročno pihane izdelke. Proizvodnja teh ne krije več kot četrtino zahtev. Manjka predvsem kozarcev, servisov za vino, vodo in liker, vaz in valjčkov v zimskih mesecih, ter razsvetljavnega stekla.

Stalnim odjemalcem trgovske mreže pošiljamo vagon s približno 3% naročenih količin. Mnenje, da bi lahko pošiljali kompletne vagon je v toliko zgrešeno, ker bi morali potem odbiti dve tretjini kupcev. Z ozirom na predvideno povečanje proizvodnje pa to ne bi bilo koristno. Precej bi morali tudi zvišati zaloge gotovih izdelkov, kar je trenutno nemogoče zaradi nezadostnih finančnih sredstev in pomanjkanja skladiščnega prostora.

Dosedaj smo dobavljali trgovskega blaga okoli 30% kupcem v Sloveniji, 30% v Srbijo in 40% na Hrvaško. V zadnjem času naraščajo naročila predvsem iz Beograda in Sarajeva.

Cene steklu se v zadnjih letih niso dvignile. Občutno so se podražile surovine, gorivo, prevojni stroški in plače, zato niso dohodki podjetja sorazmerni s povečanjem proizvodnje in realizacije.

IZVOZ

V letu 1956 smo izvozili za 32.000.000 din in pri faktorju 2,4 dosegli okoli 4.000.000 din negativnih razlik. V letu 1959 bomo izvozili za okoli 220.000.000 din in pri faktorju 1,4 dosegli okoli 7.000.000 din pozitivnih razlik. Za to vsoto smo v inozemstvu dosegli večje cene kot na domačem tržišču.

Pred letom 1956 smo izvažali v Anglijo in na Bližnji Vzhod. Na teh dveh tržiščih dosegamo še danes najnižje cene.

V letu 1957 smo začeli izvažati v Italijo in v Zahodno Nemčijo. V letu 1959 bomo izvozili skoraj polovico v Zahodno Nemčijo. Tja izvažamo predvsem pihane kozarce in stiskane vrče ter razne servise.

V Italijo izvažamo največ stiskane izdelke. Znižal pa se je v zadnjem letu izvoz v Svico in na Holandsko.

Za leto 1960 je upravni odbor na predlog kolegija določil pri-

bližno isto količino za izvoz, kot jo bomo izvozili v letu 1959 — to je okoli 620 ton, kar znaša okoli 9% celotne proizvodnje. Drobne embalaže ne izvažamo skoraj nobene, ker jo primanjkuje doma in zanjo ne dosežemo cen, ki bi krije visoke prevozne stroške in vrednost zabojev. Ker izvažamo pretežno pihane in stiskane izdelke se v teh dveh skupinah dvigne 4% izvoza na okoli 20% celotne proizvodnje teh proizvodnih skupin.

V Nemčiji, Italiji, Angliji in na Bližnjem Vzhodu imamo stalne kupce, ki si hočejo že za prihodnje leto zagotoviti naše izdelke. Samo tem stalnim kupcem bi lahko prodali najmanj dvakrat toliko kot imamo predvidenga izvoza. Na tržišču v Nemčiji in Italiji bi lahko prodali še velike količine, če bi sprejeli naročila novih kupcev, ki jih moramo žal odklanjati. Lastnik največje nemške veletrgovine s teklom in porcelanom je rekel našemu pred-

VZORČNO SKLADIŠČE

stavniku: »Vaše izdelke kupujem, ker so dobro izdelani, pravilno pakirani in pošljete blago ob določenem roku.« Na te stvari bomo še bolj pazili in bomo lahko dosegli tudi ugodne cene. Ker smo torej na inozemskem trgu upoštevan dobavitelj moramo paziti, da si ta renome ne pokvarimo.

Stanje prodaje in možnosti za bodoča leta so take, da bomo lah-

ko prodali tudi predvideno povečano proizvodnjo doma in v inozemstvu.

Kolektiv tovarne razume potrebo rekonstrukcije in pomaga organom delavskega upravljanja isto izvršiti in z dodeljenimi krediti ter lastnimi sredstvi zgraditi steklarno, ki bo ponos naši dolini in bo uspešno sodelovala pri dvigu našega gospodarstva.

Važnost kvalitete izdelkov za kolektiv

Industrijska razvitost države, napredek tehnike in znanosti, kulturna vzgoja našega državljanja terjajo v sedanjem obdobju, da se mora naše gledišče, kar se tiče kvalitete izdelkov v primeri z našim glediščem neposredno po zaključku vojne, spremeniti. Če ocenjujemo izdelke tovarne po obliki in načinu izdelave, je res, da naše podjetje na tržišču slovi. Kvalitetni izdelki širijo dober glas tovarne tako, da, ko omenjamo posamezne izdelke, mislimo tudi na podjetje, ali ko govorimo o podjetju, mislimo tudi na njegove izdelke.

A) Gradivo: pri naših izdelkih vsekakor najbolj vpliva na kakovost izdelka kvaliteta steklene gmote. Jasno je, da s kvaliteto slabšim gradivom (stekleno gmoto) ne bomo dosegli ustreznih kvalitete izdelkov.

B) Metode dela: vsaka delavnica ima svoj način dela, vendar v kolikor se pri nekaterih izdelkih ne polaga največja pozornost na navoj ali težino izdelka, da je njegova kvaliteta že prizadeta, s tem pa tudi sam način dela, ki prav gotovo ni bil pravilen.

C) Okoliščine: tudi te prav posebno vplivajo na kakovost izdelkov. Če je na delovišču vročina, vsekakor ni tiste volje do dela, kot če vlada v njem zmerna, znosna toplota; če je bil delavec morda prejšnji dan vinjen, lahko tudi to kvarno vpliva na kakovost izdelka; če človek ni z voljo pri delu, tudi to ne bo ostalo brez posledic na izdelek. Slabšo kvaliteto pa bomo opazili največkrat pri delu v nočni izmeni.

Tudi stroj lahko mnogo vpliva na kakovost izdelka. Včasih je lahko kak nov stroj, vendar povzroča te ali one napake, ker še ni bil zadostno preizkušen in uravnan itd.

V praksi pa pogosto nastaja pomanjkljiva kvaliteta izdelka zaradi površin, pomanjkljivih popravil strojev. Če hočemo izboljšati kakovost naših izdelkov, moramo napake pri strojih odpraviti. Vendar se zgodi, da si ljudje v obratu glede tega ne delajo vedno sivih las. Pogosto se borbava za boljše kvaliteto usmerja ali spreminja v borbo za skrivanja napak. Poglejmo, od kod to.

Povedali smo že, kaj je važno, da so izdelki kvalitetno dobri. Vedno je namreč človek tisti, ki v procesu dela zavestno sodeluje in bolj kot vsi drugi momenti vpliva na kakovost izdelka. Le on je v stanju, da če že ne odpravlja, pa vsaj lahko opominja na negativne pojave v produkciji. Zaradi tega ne smemo pustiti nezainteresiranega, oziroma ne sme ostati brezbržen za taka in podobna dogajanja.

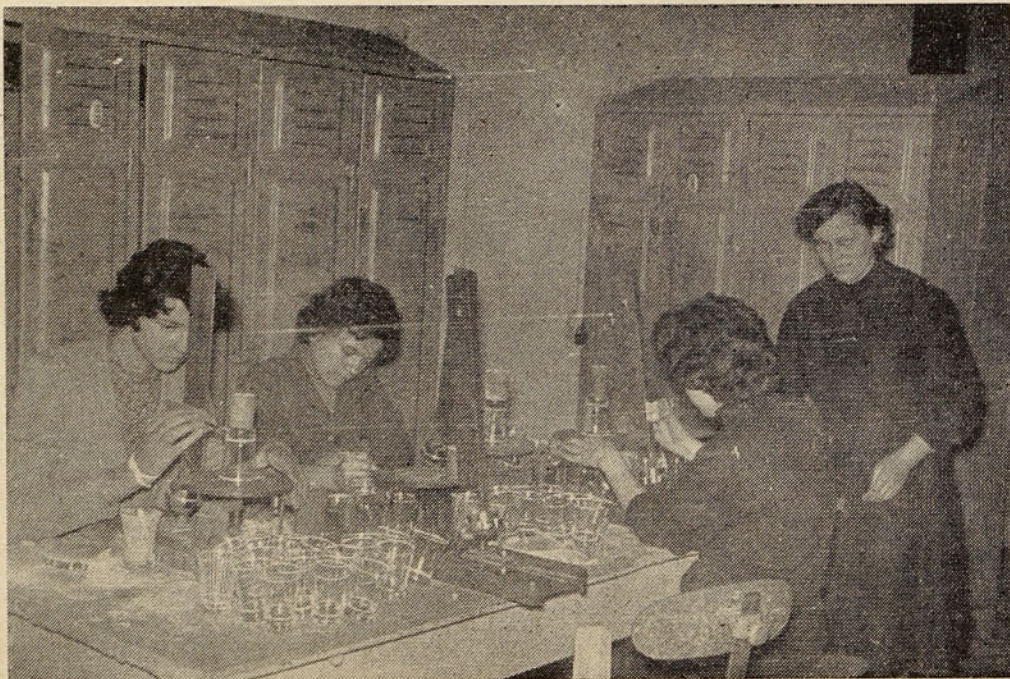
Vendar pa je v našem kolektivu in podjetju včasih slišati takšno tolmačenje o tem in onem, da je delavec odgovoren le za svoj neposreden vpliv na kvaliteto izdelka ter da ni odgovoren za stanje kakšnega stroja ali modela. In tako se v naši tovarni zgodi, da včasih pišemo to ali ono napako na račun stroja ali modela, napravil oziroma povzročil pa jo je dejansko steklar, cizeler, mizar, brusilec in podobno. Na ta način se zgodi, da pogosto ne moremo dognati, ali je krivdo za kakšno napako iskati pri stroju ali pri človeku.

Pogosto pa v našem kolektivu naletimo na to, da se pri izdelavi loči odgovornost za količino zgotovljenih izdelkov od odgovornosti za njih kvaliteto, za prvo naj bi vsekakor odgovarjali tovariši, ki so odgovorni za produkcijo (obratovodja, oddekovodje), za drugo pa kontrola. Tako se včasih naprti odgovornost za kakovost izdelkov in za njeno izboljšanje na ljudi, ki nanjo ne morejo neposredno vplivati, ker izdelke enostavno le kontrolirajo, a ne izdelujejo. To pa vsekakor spet vodi do tega, da se ljudje iz produkcije (steklarji, brusilci) ne čutijo odgovorne za kvaliteto in se ne trudijo, da bi jo izboljšali.

Iz tega sledi samo ena rešitev in odgovor: polno odgovornost za kakovost izdelka naj nosi tisti, ki je izdelek napravil, ker ga mora bolj poznati in ker ima neposreden vpliv na njegovo kvaliteto.

Vsekakor je razumljivo, da mu je za to treba nuditi vso pomoč, in to v obliki merjenja in tehtanja med samo izdelavo. Le-to pa mu lahko nudi ustrezno organizirana kontrola. Nuditi pa je treba tudi vso pomoč pri urejanju stroja, modela ali orodja.

(Nadaljevanje na 3. strani)

DEKLETA PRI DELU

Naša nova velika naloga

Dobro leto je že, kar je nekaj najbolj smelih podjetij storilo velik skok naprej v plačni politiki, s tem, da plačujejo delavce po enoti proizvoda v okviru samostojne ekonomske enote. Rezultati že govore dovolj jasno in zgovorno: ta sistem nagrajevanja je dovolj stimulativen in obenem pravičen za vse člane kolektiva od prvega delavca pa do zadnjega uslužbenca, na drugi strani pa povečana proizvodnost, zmanjšanje nepotrebne delovne sile, boljši ekonomski uspeh, ter seveda tudi večji prejemki prizadevnih delavcev.

Danes ko imamo rezultate teh podjetij na dlani, ne sme biti več dilem in nepotrebnih diskusij o pravilnosti tega sistema. Sedaj smo samo postavljeni pred nalogo, čimprej solidno izdelati in prilagoditi sistem plačevanja po ekonomskih enotah tudi v našem podjetju. To pa ni tako enostavno, ta sistem zahteva temeljitega študija. Zaradi tega je potrebno najti merila in osnove, ki bodo rezultati ekonomskega izračuna. Dosedaj je bila vsa tovarna ena sama ekonomska enota, v nadaljnjem razvoju in demokraciji naše gospodarske politike prihajamo spet za stopnico naprej ko se odločimo: V podjetju vzpostavimo na primer 5 ekonomskih enot, ki bodo ekonomsko samostojne ter bodo tudi v svojem okviru samostojno razpolagale s sredstvi. Dandanes se večkrat v privatnih pogovorih zasledi — ta oddelek je slab, ta nam požre ves dobiček itd. To re, če pravilno uokvirimo svoje enote, bo vsaka enota odločala o višini prejemka in bo tista, ki bo bolje delala, tudi več prejela. To je torej bistvo sistema in vsak dober delavec se ga ne bo ustrašil, temveč bo tudi sam aktivno pomagal, da se čimprej uresniči.

Se nekaj se moramo zavedati in sicer, da ni nikakih fiksnih

formul po katerih se da sprovesti sistem kompleksnega nagrajevanja po učinku. Naša naloga je torej postaviti ekonomske enote v okviru podjetja, postaviti solidne ekonomske izračune za posamezna delovna mesta. Razumljivo je, da bo nujno treba uvesti mogoče tudi nekaj novih delovnih moči, ki bodo zajemale podatke po enotah, vendar pa sem prepričan, da bo zaradi enostavnost obračuna na drugih delovnih mestih lahko nekaj moči sprostili.

Na tem mestu lahko tudi omenim, da je Republiški odbor sind. rud. met. kem. delavcev priredil posvetovanje odgovornih članov podjetij steklarsko keramične stroke v Rogaški Slatini. Tu smo ugotovili, da je od steklarskih podjetij samo tovarna Slov. Bi-

KOMPLEKSNO NAGRAJEVANJE PO ENOTI PROIZVODA

strica že uvedla ta sistem, da ga pripravlja TOS v Ljubljani. Druga podjetja kemične, rudarske in metalurške stroke so prevzela obvezo, da že v začetku leta 1960 preidejo na nov sistem. Tako je steklarna v Bistrici postavila v svojem okviru 19 ekonomskih enot s samostojnim načinom obračuna že od 1. novembra 1959 dalje.

Mnenja sem, da ni potrebno tu obravnavati samega načina v podrobnosti, ker je na dnevnem redu tako po publikacijah kot po raznih seminarjih in sestankih. Mislim pa, da bi tudi naš kolektiv moral pristopiti k izdelavi solidnega in pravičnega sistema nagrajevanja po učinku, da moramo vsi aktivno sodelovati s predlogi in tako čimprej uveljaviti tak sistem tudi pri nas.

Delavski svet je razpravljal

Delavski svet našega kolektiva je dosedaj že dvajsetkrat zasedal in razpravljal o vseh važnih nalogah celotnega podjetja, predvsem o gospodarjenju z finančnimi sredstvi, kakor tudi o prodaji naših izdelkov na domačem in tujem tržišču.

Zadnje zasedanje je razpravljalo predvsem o teh problemih. Iste je v glavnem zajemalo tudi poročilo UO. Prodaja steklenih izdelkov naše tovarne ima v prihodnjem letu lepe perspektive. Skoro celotna produkcija je v glavnem prodana.

Na tem zasedanju je detajlno poročal tov. direktor Klanjšek in sicer o potrebah izdelkov naše steklarne v inozemstvu. Potovanje v Nemčijo je bilo odobreno od strani Izvršnega sveta LRS, ter je imelo namen pregledati celoten nemški trg po potrebah naših izdelkov. Tov. direktor je poročal, da so nemški kupci zelo pedantni in da so v glavnem z izdelki naše steklarne zadovoljni. Pritožujejo se v glavnem samo glede rokov dostave izdelkov. Naše podjetje pa večkrat ni v stanju, da bi dostavilo do gotovega roka in to največkrat zaradi tehničnih ovir (slabo steklo). Predvsem se nemški trg zanima za lahke kozarce HT in gečko, katere že več let izdelujemo. Kaže se tudi

zanimanje za razsvetljavno in stiskano steklo. Potovanje je bilo glede gospodarskih odnosov zelo koristno. Pri delu bo potrebno polagati več paznje na kvaliteto, kakor tudi na asortiman izdelave. Predvsem je poudaril tov. direktor, da je treba strmeti, da se moderniziramo, ker je zelo velika konkurenca na zunanjem tržišču. Na tem potovanju je bilo zaključenih pogodb za prodajo vse, kar bo možno v prihodnjem letu izdelati v našem podjetju kozarcev, in to vseh dimenzij.

Kaj so poročale komisije delavskega sveta?

Investicijska komisija je imela samo eno zasedanje, ki je razpravljalo o gradnji dveh blokov preko Save. Komisija je pretresala vprašanje načina gradnje, ker pa se načrti ne smejo spremeniti, kar je kaznivo je prišla do zaključka, da se bloka gradila na podlagi napravljenih načrtov.

Tov. direktor je predsednika komisije opozoril, da so se napravile nekatere stvari, katere bi morala komisija pregledati. To predvsem stena v brusilnici. Mnenje nekaterih je bilo, da je bila cena za izdelavo iste previsoka. Na eni od naslednjih sej bo o tem razpravljala tudi delavski svet.

Kolegij tovarne je razpravljala na eni zadnjih sej glede dokončanja del prve etape rekonstrukcije. Doslej še nismo izkoristili vsa sredstva za kar bi lahko imelo podjetje ob koncu leta težkoče. Iz upravičljivih vzrokov se ta sredstva niso mogla izkoristiti. Tu gre predvsem za napeljava in dograditev butanske naprave. Črpalke za to butansko napravo se ni dalo dobiti. Tov. ing. Birska je potem poročal, da je črpalka sedaj naročena v Italiji in jo bomo dobili konec februarja prihodnjega leta.

Komisija za sprejem in odpustanje delavcev.

Predsednik te komisije je poročal, da so imeli več sej, na katerih so razpravljali o vseh problemih sprejetih delavcev. Imeli so 8 zasedanj.

V letu 1959 je bilo zaposlenih delavcev v tovarni:

v januarju 650 moških 548 žensk
v novembru 643 moških 591 žensk
uslužbencev pa:

v januarju 40 moških 47 žensk
v novembru 45 moških 46 žensk
vajecev v januarju 15 v novembru 14.

V letošnjem letu je bilo precej fluktuacije delovne sile. To se pravi, da je bilo na novo sprejetih 142 moških in 128 žensk skupno 270.

Iz podjetja pa je odšlo 112 moških in 97 žensk skupno 209.

Disciplinska komisija

O spornih vprašanjih in prekrških posameznikov v tovarni je podal poročilo predsednik disciplinske komisije. Vendar komisija ni razpravljala o vseh prekrških, katere dajo poslovodje na raport in v predlaganje za kaznovanje.

Razpravljala je o naslednjih in zaključila:

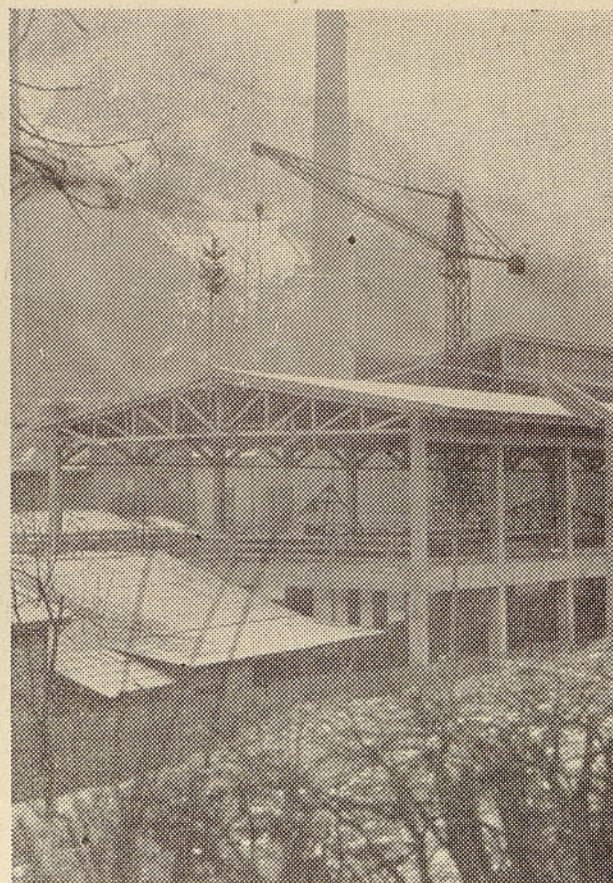
Grohar Janez je dobil opomin, Taučar Vlado je prestavljen na drugo delovno mesto in je dobil denarno kazn. Jazbinšek Karolina odbitek 5% od zaslužka. Stoklas Jože denarno kaznovan. Povše Rudolf denarno kaznovan. Vertovšek Slavko opomin. Praž Stanko denarno kaznovan. Kirn Frida, Šerer Marija njun slučaj je še v razpravi.

Premijska komisija

Premijska komisija se je sestavljala po potrebi, izvršila je vse naloge v zvezi s premijskim pravilnikom. Obravnavala je tudi izplačevanje premij za zadnja dva meseca.

Komisija za plače

Imela je samo dve seji, kar je vsekakor premalo glede na probleme tarifne politike v našem podjetju. Obravnavala je glede določanja plač

STEKLARNA V GRADNJI

posameznih delovnih mest. Obravnavala je tudi vse pritožbe delavcev in uslužbencev na tarifne postavke novega tarifnega pravilnika.

Komisija za zaščito žena

Komisija za zaščito žena je imela tri zasedanja in to skupno z obratnim zdravnikom. Pregledali so vsa delovna mesta zaposlenih žen. Ugotovilo se je, da so z ženami zasedena taka mesta, kjer je fizično precej težko delo. Vendar na takih mestih žene več zaslužijo in se nočejo zapostiti druge. Sedaj je zaposlenih v tovarni 568 žen, od tega 63 kvalificiranih, 314 polkvalificiranih in 191 ne-kvalificiranih. Stremeti je treba za tem, da se čim več žen strokovno izpopolni.

Komisija HTZ, vse te posle je v glavnem vodil obratni varnostni tehnik. Komisija se ni nikdar sestala kompletno, kar je zelo negativno vplivalo na celotno delo komisije. V problemih HTZ v podjetju je delavski svet na enem od zadnjih zasedanj detajlno obravnaval. Delavski svet bo moral v bodoče bolj gledati na izbiro članov v posamezne komisije, ker imajo nekateri člani preveč dela in tako potem leži celotno delo na nekaterih posameznikih. Po splošni obravnavi posameznih članov delavskega sveta je prišlo do zaključka, da bi morale vse komisije posvečiti svojemu delu več pozornosti, ker le tako se bo dejavnost istih odrazila v kolektivu.

Ekonomske enote in obračuni

Tudi v tem je delavski svet razpravljala. Zaradi bolj ekonomičnega dela in točnejšega obračunavanja posameznih faz dela, kakor tudi točnejšega plačevanja po ekonomski enoti, je upravni odbor stopil v stik z nekaterimi gospodarskimi forumi, kateri bi pomagali sprovajati ta način obračunavanja v našem kolektivu. Republiški revizijski zavod je pripravljen nuditi pomoč pri celotnem delu. To je precej kompliciran problem in je nujno, da ga kolektiv v najkrajšem času reši.

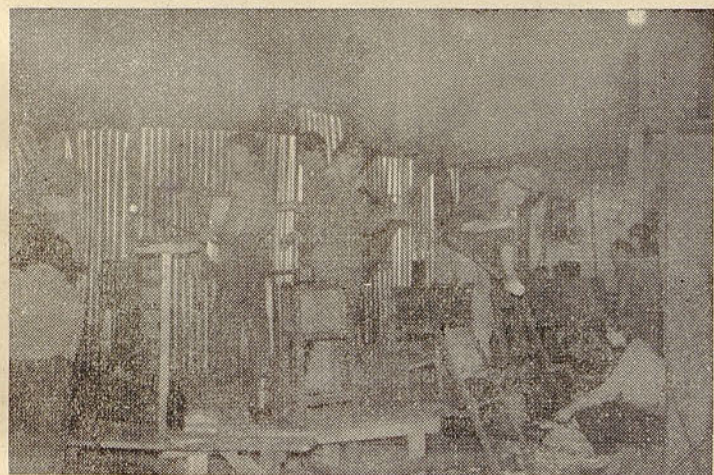
Slovo od tov. VLADA JOHANTA

Tovariš Johant Vlado je bil zaposlen v našem kolektivu od leta 1958 kot pomožni delavec. Mlad je bil, saj je rojen 15. 12. 1942.

Vest, da je zbolel za najbolj zahrbtno boleznijo, proti kateri se danes še zman bore zdravniki-specialisti, je bila vsekakor za nas, ki smo z njim skupaj delali, zelo težka. Niti sam se ni zavedal, da so mu ure življenja štete in da ne bo nikdar več prestopil praga naše tovarne. Kljub temu, da ni bil dolgo

zaposlen pri nas v Steklarni, smo ga vsi poznali kot vestnega delavca. Tudi predpostavljeni so ga cenili, ker je svoje delo vestno opravljal.

Težko je bilo slovo od tako mladega delavca. Poslovili smo se od njega v Radečah. Pevski zbor Svobode II kakor tudi godba sta mu izkazala zadnje slovo. Predstavnik sindikalne podružnice se je v imenu nas vseh poslovil od tovariša Vlada. Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

STEKLOPIHALCI PRI DELU

Važnost kvalitete izdelka za kolektiv

(Nadaljevanje z 2. strani)

Mišljena pa je tudi polna odgovornost za kakovost izdelka, in to ne glede na to, od kod prihajajo negativni vplivi. On naj bo tudi odgovoren za slabo kakovost, ki nastane zaradi slabega gradiva (stekla), orodja, stroja itd. To pa ne zaradi tega, ker naj bi bil morda on kriv, da nastaja slaba kakovost, ampak zaradi tega, ker napake pri delu lahko on s svojim opazovanjem in pazljivostjo pri delu najprej opazi in ugotovi ter jih morda lahko že sam odpravi. Ta odgovornost, namreč odgovornost za dobro kvaliteto, pa se mora kajpak odražati tudi v plačnem sistemu, kar pa v našem podjetju upoštevamo. Brigadirji so neposredno odgovorni za izdelavo in kakovost izdelka, zaradi tega imajo že po plačnem sistemu določeno višjo tarifno postavko.

Odgovornost pa vsekakor pade tudi na druge pristojne činitelje, ki pa morajo težiti za tem,

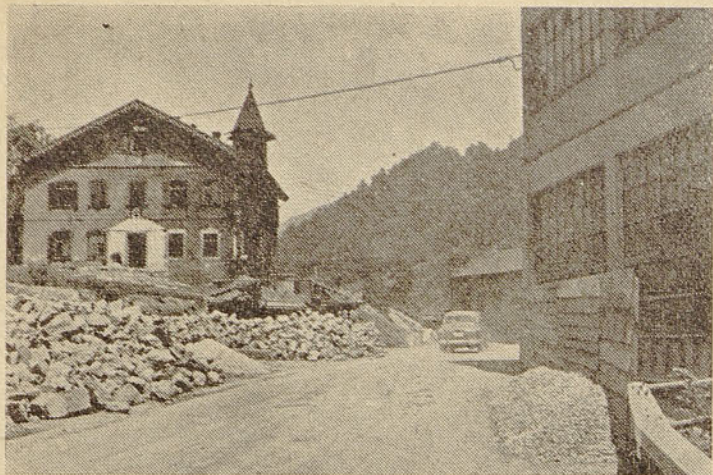
da se opažene napake takoj odpravijo in da gre delo nemoteno dalje. Kvaliteta izdelka pa pri tem ne sme biti prizadeta.

Stekleni izdelki imajo vsekar dosti napak, ki jih je treba pri ugotavljanju kvalitete najti, jih signalizirati in tudi odpraviti. Pri tem je potrebno sodelovanje steklarjev, mojstrov, pregledovalcev v kontroli ter vodstvo kolektiva.

Kvaliteta izdelkov je zrcalo za vsak kolektiv in podjetje, kajti le s kvalitetnimi izdelki bomo lahko osvajali domača in tuja tržišča. Interes na tem pa ne sme biti samo na kontroli, ampak na vsakem delavcu v proizvodnji. Zaradi tega mora vladati tudi harmonija in povezava med proizvodnim oddelkom in oddelkom za kontrolo kvalitete.

Sodim za potrebno, da še drugi člani kolektiva spregovore o tem vprašanju v našem tovarniškem glasilu.

Izdaja: Steklarna Hrastnik — Odgovorni urednik: Sihur Anton — Uredniški odbor: Mrcina ing. Maks, Racki Viktor, Radej Stane, Janežič Alojz, Bevec Just, Tramte Franc — Naslov: Uredništvo »STEKLARJA«, Steklarna Hrastnik, telefon št. 19 — Tisk: ČP »Celjski tisk« v Celju

TE HISE NI VEČ, UMAKNILA SE JE NOVO UREJENI CESTI IN PA RAZSIRTITI STEKLARNE

O NEKATERIH SINDIKALNIH PROBLEMIH

Ce pogledamo in pravilno analiziramo delo sindikalne podružnice v preteklem letu, moramo priznati, da je v glavnem bilo celotno delo upravnega odbora usmerjeno na materialna vprašanja podružnice in članstva. Veliko manj pažnje pa se je posvečalo ostalim, prav tako važnim vprašanjem, predvsem ideološko-politični in ekonomski izgradnji članstva itd. Ta ugotovitev jasno kaže, da bomo morali čim prej prenehati s staro prakso našega dela in stopiti na pot, katero so nam že nakazali

naši višji sindikalni organi, da bomo na ta način kos vsem nalogam, ki stojijo pred nami; kot uvažanje plačevanja po enoti proizvoda, organiziranje ekonomskih enot v kolektivu itd. Kajti zavedati se moramo, da če tega ne bomo znali pravilno prikazati in pojasniti članstvu, da ima vse to za cilj boljše gospodarjenje in večji dohodek kolektiva in s tem tudi večji zaslužek posameznika, ne bomo uspeli in bodo velike težave pri uvažanju takšnega načina plačevanja. Seveda pa pri tem ne bomo smeli pozabljati materialna vprašanja. Skrb za reševanje tega naj ostane kot je bila doslej, kar je tudi pravilno, vendar v bodoče skrb in izvajanje vseh nalog ne bo smelo sloveti na ramenih ožjega kroga sindikalnih aktivistov, ker temu vsemu, kakor kaže praksa, ta ožji krog ne bo kos in bo šlo zopet vse po starem tiru. Jasno je, da se bo ta ožji krog moral čim bolj razširiti, kjer bo vsak aktivist imel določeno nalogo za izvršitev. Le na ta način bomo kos vsem predstojecim nalogam.

ziko sam in materialno odgovarjati. Ze zaradi tega naj bodo tovariši, ki mislijo, da se sindikalni funkcionarji najraje ukvarjajo s trgovino, prepričani, da temu ni tako in da bi se tudi oni z ozirom na navedena dejstva ne hoteli ukvarjati s takšnimi posli. Jasno nam mora biti enkrat za vselej, da sindikat ni trgovina. Je pa organ, ki ima vse pravice in dolžnosti, da vrši stalen pritisk na trgovsko mrežo in da v zadovoljivih količinah in po zmernih cenah oskrbuje potrošnike.

Predvsem se posledice takšnega sindikalnega »trgovanja« manifestirajo v tem, da se posamezni aktivisti ali pa v celoti vsi angažirajo samo za to, pri tem pa, ker jim za ostalo ne preostaja časa, zanemarjajo veliko bolj važna vprašanja, kot so: sodelovanje pri sestavi tarifnih pravilnikov, pravilnikov o normah, premijskih pravilnikov itd. Nešteto je vprašanj v kolektivu, ki se vsakodnevno pojavljajo in jim sindikalna podružnica ni več kos. Zaradi tega je logično, da vodstvo podružnice izgublja na ugledu in zaupanju večine svojega članstva. Kam to lahko privede, si lahko mislimo — sindikat prestane biti hrbenica kolektiva, temveč postane samo še njegov rep in nič več.

Takšnih pojavov je še več, moramo pa v zvezi s tem priznati da smo dejansko temu sami krivi, kakor tudi to, da večina članstva le pravilno pojmuje delo in naloge sindikata. Vsekakor pa naj nam bodo te ugotovitve v pouk pri nadaljnjem delu.

Stane Radej

IZ NOTRANJEGA OBRATA

Pomanjkanje vozičkov za steklene izdelke je v notranjem obratu vedno pereče in povzroča nemalo jeze in skrbi delavcem, ki imajo opravka s temi vozički.

Nekega dne zaustavi delavec Tonček glavnega inženirja: »Tovariš inženir, prosim vas, če bi mi šli za poroka pri posojilu.«

Ta ga začudeno pogleda: »Zakaj pa ravno jaz?«

Tonček: »Da bom lahko na posojilo kupil vozičke, ki jih nujno potrebujem.«

alne bojazni oziroma, da bo le malo takih družin, kjer bo povečanje najemnine višje kot pa povečanje osebni dohodek. Bojazen, da bi predlagane reforme prizadele družinski standard, ne obstojajo celo v primerih, kadar pridejo v poštev družine z enim samim zaposlenim družinskim članom, ki ima nižjo kvalifikacijo. Take družine stanujejo ponavadi v skromnejših stanovanjih, kjer bo povečanje stanarin sorazmerno dosti manjše kot v kvalitetnih in velikih stanovanjih. Če pa na primer taka družina stanuje v velikem in komfortnem stanovanju pa bo vsekakor porast stanarine večji kakor porast plače, ima taka družina možnost, da del stanovanja odda v podnajem in na ta način nadoknadi razliko, ali pa to stanovanje zamenja za tako, ki bo odgovarjalo njenim ekonomskim možnostim.

Iz podatkov o strukturi in kvalifikaciji posameznih družin v Jugoslaviji je razvidno, da samo ca. 10% družin, ki imajo nižje dohodeke uživa stanovanje višjega standarda.

Posebno pa moramo poudariti, da bo pri upokojenih in invalidih, ter podobnih kategorijah državljanov povečanje njihovih dohodkov sorazmerno večje in da se pripravljajo določeni ukrepi z namenom, da življenjski standard teh državljanov ne bo ogrožen.

Aktualni problemi v kolektivu

Ko sleherni delovni kolektiv razpravlja o svojih uspehih in tudi neuspehih v svojem preteklem poslovnem letu, vsekakor sleherni član delovnega kolektiva pričakuje zelo velik finančni uspeh in s tem tudi računa na večji odstotek plače nad tarifno postavko. Vsekakor je to gesta in cilj vsakega člana kolektiva, od najvišjih pa do zadnjega odnašalca.

To je pokazala tudi zadnja razprava na delavskem svetu našega delovnega kolektiva.

Ko pa ob koncu leta napravimo bilanco in pregledujemo številke, pa nikakor ne moremo napraviti takšnega računa, da bi zadovoljili sebe, da bi ostalo sredstev za nerazporejene sklade itd. ter da bi lahko zadovoljili celotni kolektiv.

Vendar tovariši, člani delovnega kolektiva, pri teh problemih se bo potrebno v prihodnje več pozanimati in zasledovati poslovanje kolektiva skozi vse leto. V skupni realizaciji našega podjetja je predvideno, da bo kolektiv dosegel 460.548.000 dinarjev dohodka, predviden plan je določal 442.077.000 dinarjev, vidi se, da bo plan dosežen s 104,18%.

Predvideva pa se, da se bo porabilo za plače, premije in za plače nad tarifno postavko 438 milijonov 377.000 dinarjev, predviden plan pa je znašal 411 milijonov 855.000 dinarjev ali izplačano 106,44%, kar pa da drugo sliko.

Vsekakor je imel v letošnjem letu celotni kolektiv zelo velike težave. Imeli smo več nepredvidenih remontov peči. V poletnih mesecih je stal kolektiv pred dejstvom glede plač. Kajti vse

poletne mesece je bil kolektiv pod planom. Koristiti je moral že rezervni sklad za izplačane plače. To so stvarna dejstva, s katerimi se moramo vsi člani kolektiva sprijazniti in jih spoznati.

Izplačevanje plač nad tarifno postavko je bilo določeno s sprejetjem novega tarifnega pravilnika. Tarifne postavke so bile takrat, za nekatere člane kolektiva prenizke, kljub dokaznim dejstvom, da ne bo finančnih sredstev na razpolago za kritje teh tarifnih postavk. Ta znesek za izravnavo tarifnih postavk je značal ca. 10 milijonov dinarjev, kar pomeni zelo velik del plačnega sklada, ki se je koristil iz predvidenih sredstev za plače nad tarifno postavko.

Dejstvo je, da so tudi druge težkoče. Cene steklenih izdelkov so ostale na istem nivoju kot prejšnja leta, ter so cene le-teh plafonirane. Le z dovoljenjem Urađa za cene pri Zveznem gospodarskem svetu je dovoljeno, da se povišajo. Zaradi tega je delno naš kolektiv tudi prizadet ter vpliva isto na celoten uspeh kolektiva.

Vsekakor ne smemo zaradi tega člani kolektiva gledati na celoten razvoj kolektiva samo z negativne strani, temveč naša perspektiva je jasna, leto 1960 bo leto, ko bomo imeli še velike obveznosti, ker se bo rekonstrukcija zaključevala v II. etapi. S tem zaključkom bodo pa tudi materialne možnosti v nadaljnjih letih boljše.

NASI BORCI NA VAJAH

Niz problemov v stanovanjskem gospodarstvu, predvsem pa potrebno vzdrževanje zgrajenega stanovanjskega fonda zahteva, da se pristopi k rešitvi teh vprašanj. Osnovne spremembe, ki jih predvidevajo reforme v stanovanjskem gospodarstvu so v tem, da se stanarina dvigne najmanj do tiste višine, da bo mogoče z njo kriti stroške upravljanja in vzdrževanja stanovanjskih zgradb, ter da se za odgovarjajoči znesek poveča osebni dohodek delavcev in uslužbencev.

V novi stanarini bi morali razen stroškov upravljanja in rednega vzdrževanja stanovanja zajeti tudi stroške velikih popravil in dela amortizacije za nadomestitev. To se pravi, nova reforma ima za cilj, stanovanjskemu fondu zagotoviti enostavno reprodukcijo. Na drugi strani pa ima reforma namen postopoma prenašati skrb za stanovanjsko izgradnjo neposredno na potrošnika stanovanja.

Dosedanji sistem nizkih stanarin je namreč povzročil, da so morale gospodarske organizacije, občine in zasebniki vlagati lastna sredstva za gradnjo novih stanovanj, ni pa bilo nobene možnosti dobiti sredstev za vračanje kreditov. Posledica tega je bila, da so mnoge politične teritorialne enote prezadolžene, skladi mnogih gospodarskih organi-

zacij pa komaj zadoščajo za kritje anuitet. Zaradi tega stanja v večini primerov reševanje stanovanjskega problema ni zaviselo od dohodkov uživalcev stanovanj, temveč od ekonomske moči delovnega kolektiva in odločitve njegovih organov upravljanja, koliko sredstev bodo namenili iz svojih skladov za stanovanjsko graditev. Zato se je večkrat dogajalo, da delavci in uslužbenci v posameznih podjetjih niso imeli perspektive, da bi prišli do prepotrebne stanovanja, ker so bile ekonomske možnosti delodajalca slabe. Nasprotno pa so delavci in uslužbenci gospodarsko močnejših organizacij prišli do stanovanj — celo luksuznih, čeprav so imeli nižje dohodeke tako po kvalifikaciji kot po delovni storilnosti. Niso bili redki primeri, da so delavci in uslužbenci večkrat menjali zaposlitev, ali pa so se vezali na delovno mesto samo zato, da bi rešili svoj stanovanjski problem. Taka praksa prav gotovo ni odgovarjala ciljem naše socialistične izgradnje in jo je potrebno zaradi tega izpremeniti.

V tem smislu gredo tudi re-

forme, ki hočejo na prvo mesto postaviti neposrednega koristnika stanovanj, da bi ta v skladu s svojimi možnostmi in ekonomsko močjo sam sebi reševal stanovanjski problem.

Zakon o finansiranju stanovanjske izgradnje sicer utrjuje prikazana načela, vendar pa prenašanje obveznosti od delodajalca na neposrednega potrošnika ne bo možno sprovesti kar čez noč. Ta proces, ki se bo pričel v prihodnjem letu v določenem obsegu bo zaenkrat še ohranil težišče odgovornosti za reševanje stanovanjskega problema na podjetjih in ustanovah. Vendar je mere, ki se bodo začele uvažati v prihodnjem letu bodo vplivale na same uživalce stanovanj in delodajalce, da se bodo načela zakona ustvarjala brez težkega prehoda za delavce in uslužbence, to se pravi, utrjevalo se bo načelo — graditi taka stanovanja, ki so v skladu z ekonomsko močjo posameznih uživalcev.

Dosedanje razprave o reformi v finansiranju stanovanjske izgradnje poudarjajo, da je prehod na nov sistem potrebno izvesti tako, da ne bo prizadet ob-

seg stanovanjske izgradnje, ki je predviden s perspektivnim planom in da ne bo prizadet življenjski standard našega delavca in uslužbenca.

Prehod na nov sistem finansiranja se predvideva tako, da se del sredstev, ki se je doslej zbiral v kreditnih skladih za zidanje stanovanjskih hiš, prenese na osebne dohodeke in da se na ta način povečajo najemnine, del sredstev pa se bo še nadalje zbiral v kreditnih skladih za zidanje stanovanjskih hiš na dosednji način.

Analize, ki so bile izvršene v zvezi z novim osnutkom finansiranja stanovanjske izgradnje dokazujejo, da ne obstoja nobena nevarnost, ki bi ogrozila življenjski standard posameznih družin. Iz razpoložljivih izračunov je razvidno, da se predvideva povečanje plač v takem obsegu, kot se bodo povečale v povprečju najemnine, podatki pa nam kažejo, da je 1,7 zaposlenih v družini. Če pri tem še upoštevamo dejstvo, da v sedanjem pomanjkanju stanovanj uživa po več družin eno stanovanje, nam ta podatek dokazuje, da ni re-

Odnosi v stanovanjskem gospodarstvu

Statistični pregled o delu kluba mladih proizvajalcev

Klub mladih proizvajalcev v naši tovarni je bil ustanovljen 9. februarja 1959 na pobudo tovarniškega komiteja LMS. Sedanje stanje članstva kluba je 59 članov in še 5 novo sprejetih. V JLA je odšlo na odsluženje kadrovskega reko 8 mladincev. Delo KMP je bilo določeno s programom, ki je obsegal politično-ekonomsko predavanja, strokovna predavanja in praktično delo. Obdelali smo osnove iz ekonomike, vodenje podjetij, izračun in določitev delovnih norm, izračun plač, zakon o delovnih razmerjih ter še druga tekoča ekonomska vprašanja. S strokovne plati pa smo obdelali produkcijske faze od surovine do izdelka, električno energijo v gospodarstvu ipd.

Mimo teh vprašanj pa so v klubu mladih proizvajalcev predavali še naši domači tovarniški strokovnjaki, ki so se mudili na študiju v inozemstvu. Ker je krajevna organizacija SZDL v Hrastniku organizirala splošna ljudskoprosvetna predavanja, jih je tudi naš KMP vključil v svoj program obveznih predavanj, ki so bila naslednja:

Naši ljudje v svetu (predavatelj Tone Seliškar) — Arabski svet se prebujata (Sime Latinič) — Mladostni kršilci družbenih odnosov (Stane Saksida) — ZDA v očeh Evropejca (Mirko Kamlič) — Ali je možno življenje na drugih planetih (Rudi Kladnik) — Atomi v službi miru (Črtomir Nušič).

V tem obdobju je imel klub 5 posvetovanj z direktorjem tovarne. Članov kluba, ki so se zvrstila na sejah DS, je bilo 27, kar klub še nadaljuje. Klub je prinesel več predlogov, ki so bili naslednji: Tarifna politika, ureditev osebnih dohodkov v slikarstvu in pri deseni. Prinesel je nadalje predlog »O priučitvi žensk na določena delovna mesta«. — V klubu je 26 članov ZKS.

Do sedaj je imel ta klub za svoje člane tale predavanja: Kaki si izračunaš plačo (pre-

daval Jože Zlindra) — Specializacija v Nemčiji (Ludovik Rancinger) — Zakon o delovnih razmerjih (Franc Sergan) — Socialistična družba in mlad človek (prof. Žnidar) — Moji vtisi iz Amerike (inž. Edo Birska).

Pregled predavanj KMP v sezoni 1959-60:

1. Polletna bilanca podjetja (Heda Korbar, računovodja) —
2. Problemi proizvodnje (Ludovik Rancinger, obratovodja) —
3. Socialistična družba in mlad človek — II. del (prof. Žnidar) —
4. Principi in način norm v industriji in pri nas (praktično) —
5. Merilna tehnika v steklarski industriji (Tušar) —
6. Moderna linija v steklarstvu (prof. Didek) —
7. Pregled nezdod in HTZ (dr. Jože Toplak) —
8. Obisk najstarejšega člana NOV v Hrastniku —
9. Planiranje proizvodnje in kontrola —
10. Pomen inteligence v industriji (inž. Gerl) —
11. Vzroki napak v izdelku (vzrok: stroj, model) —
12. Program rekonstrukcije steklarne v letošnjem in prihodnjem letu —
13. Posvet z vsemi predstavniki organizacij v podjetju in izven njega o delu mladih —
14. Priprave na letno konferenco.

Predlogi KMP UO pa so bili naslednji: a) da se vključijo v grupo DESEN člani kluba, o katerih se predhodno posvetuje klub z vodstvom tovarne; b) da se organizira tečaj za polkvalificirane in kvalificirane delavce, nadalje:

1. da se rezervira več sredstev za izgradnjo stanovanj; 2. da se razmišlja o ureditvi ustreznega samskega doma; 3. predlog za ustanovitev izobraževalnega centra v podjetju.

Delo kluba mladih proizvajalcev v naši tovarni se bo razen prirejanja predavanj razvijalo še v praktičnih analizah proizvodnih problemov. — Vsakemu članu kolektiva, ki je v mladinski organizaciji, je dana možnost, da se vključi v delo KMP, seveda pa se mora držati določil statuta, ki ga ima ta klub.

PRISRČNO SREČANJE NA GAZI. OBOROŽENI PRIPADNIKI SIL OZN, KI SE SE VEDNO MUDE V EGIPTU, SE ZAVEDAJO, DA VARUJEJO TUDI NEOVIRANO RAST MLADEGA RODU IN ZATO TAKSNA SREČANJA NISO REDKA

Zavarovanci v Hrastniku so razpravljali

V večini podjetij in ustanov v hrastniški občini so se zavarovanci socialnega zavarovanja že pomenili o delu in problemih v zdravstveni službi.

V posameznih delovnih kolektivih so zavarovanci prinesli prav umestne predloge, kako bi določena vprašanja v zdravstveni službi rešili. Tudi sveti sami so v zvezi s številom bolnikov in nezgodnikov obravnavali, kaj bi bilo ukreniti za zboljšanje položaja. Na zadevne sestanke so bili klicani tudi obratni zdravniki na poročilo in so tudi ti sprožili nekaj predlogov za odpravo raznih pomanjkljivosti.

Iz poročil, ki so jih na sestanku zavarovancev v Hrastniku podali udeleženci izpostave Zavoda za socialno zavarovanje v Hrastniku za prvo polletje 1959, sledi, da je v delovnem področju te podružnice evidentiranih 1395 moških in 991 ženskih zavarovancev, skupaj 2.386. Število teh se je v letošnjem prvem polletju precej povečalo, ker je v kraju začelo delovati novoustanovljeno gradbeno podjetje.

Ce se vprašamo, kako deluje v posameznih krajevnih gospodarskih organizacijah zavarovalna služba, moramo reči, da so v njih dosti zavarovancev prepozno prišli oziroma odjavili, kar povzroča izpostavi zavoda za socialno zavarovanje precejšnje težave. Tako je bilo priglašeno skupno 603 novih zavarovancev, od njih 45 (priglasitveni rok 8 dni). Odjavljenih je bilo v tem razdobju 385, od teh prepozno 52. Sprememb je bilo 112, od teh 64 prepozno priglasenih. — Sodnik za prekrške je obravnaval 7 primerov nepravilnosti.

Stanje izgubljenih dnin kaže naslednjo sliko: v Steklarni je bilo 715 bolezenskih primerov s 6.349 izgubljenimi dninami v vrednosti 2.595.847 din. Delovnih nezdod je bilo 34, izgubljenih dnin pa 170 v vrednosti 121.838 din. Porodov je bilo 59 ali 4.608 izgubljenih dnin v vrednosti 1.418.807 din. — V Tovarni kemičnih izdelkov pa je bilo v tem razdobju 70 bolezenskih primerov z 978 izgubljenimi dninami. Ponesrečilo se jih je v tej tovarni 10, dnin pa je bilo izgubljenih 368 v vrednosti 164.695 din. Nadalje beležijo tu še 1 porod ali 14 izgubljenih dnin v vrednosti 6.073 din.

Z ostalimi podjetji in ustanovami v kraju je bilo izpostavi socialnega zavarovanja skupno priglašeno 1043 bolnikov ali 16.177 izgubljenih dnin v vrednosti 6.050.036 din.

Ce pogledamo odstotek izostankov od dela zaradi bolezni in nezdod v prvih 6 mesecih tega leta, vidimo, da je ta znatno nižji kot v obdobju pred tem. Tako je imela Steklarna Hrastnik v januarju 4,10% bolnikov, v februarju 5,21%, v marcu 5,35%, v aprilu 5,06%, v maju 4,94%, v juniju pa 4,67%. — Kemična tovarna pa beleži v januarju 5,65 odstotkov bolnikov, v februarju 6,70%, v marcu 5,43%, v aprilu 5,10%, v maju 4,61%, v juniju pa 3,2%.

Vsi izdatki so stali v prvem polletju socialno zavarovalno službo 40.878.000 din, medtem ko

je imel celotni okrajni zavod za socialno zavarovanje v Trbovljah izdatkov in dohodkov kot sledi: dohodkov 231 milijonov 963 tisoč din, izdatkov pa 176 milijonov 931 tisoč din. Pozitivna razlika v poslovanju sektorja te okrajne zavarovalnice je znašala 55 milijonov 32 tisoč din, vendar pa ta razlika ni realna, ker se zdravstvene storitve od meseca marca dalje plačujejo pavšalno, pavšal pa še ni bil obračunan. Zaradi tega je bilo v razpravi pojasnjeno, da je kritika, da dela zavod za socialno zavarovanje z dobičkom, neumestna.

Mimo administrativnega dela, ki ga zavarovalna služba povzroča zavodu za socialno zavarovanje, pa je le-ta tudi v tem letu vseskozi težil za tem, da zavarovancem tudi v drugih pogledih pomaga. Tako je na primer v preteklih mesecih šolska zborna poliklinika iz Ljubljane pregledala pri večini učencev osnovne šole do 4. razreda zobovje in jim ga v danih primerih v večini popravila.

V bolnišnicah se je zdravilo 282 zavarovancev, stroški zanje pa so znašali 7.784.000 din.

Samo za bolnike, ki bolehalo za TBC, je zavod izdal 1.890.000 din. Ta številka je za hrastniški kraj velika. Zaradi tega so na zasedanjih delavskih svetov v podjetjih razpravljali, kako v tem pogledu pomagati. Tako bo na primer treba delavcem v kolektivih v večjem številu nuditi toplo malico med delom in urediti prostore za družbeno prehrano zaposlenih.

V zdraviliščih se je zdravilo 5 bolnikov, ki so stali 348.000 din. Tu so upoštevali samo tisti, ki se zdravijo v domovih po več mesecev v Valdoltri, Rakični itd.

Iz celotnega poslovanja in razprav o zdravstveni službi v kraju je videti, da je le-ta še precej dobro delovala, če upoštevamo težave glede nezadostnih prostorov in pomanjkanja inventarja. Kakor na ostalih sestankih so tudi na tem izrazili željo, da se čimprej zgradi potreben zdravstveni dom, ki bo ob potrebi vsem zavarovancem nudil potrebno pomoč. Prav tako bo treba v Hrastniku urediti zobozdravstveno službo, da ne bodo zavarovanci hodili čakati v to ambulantno že ob treh ali štirih zjutraj.

Takšni sestanki in razgovori o problemih v zdravstveni službi so koristni, da se zavarovanci seznanijo s temi vprašanji in prinesejo predloge za izboljšanje stanja.

V.

Izobraževanje delavcev

Glede na to, ker se postopoma zmanjšuje razlika med umskim in fizičnim delom in ker odpravljamo manjvrednost fizičnega dela, kar je dediščina razredne družbe je ena glavnih nalog — preobrazba in vzgoja naših delovnih ljudi.

Sodoben način proizvodnje in vedno bolj izpopolnjena tehnična sredstva zahtevajo vedno več izurjenosti in spretnosti od delavcev. Delo na strojih zahteva mnogo več zbraniosti, kot ročno delo. Tempo dela je hitrejši in angažiranje delavca vse večje in večje.

Hiter razvoj naše industrializacije v naši državi je pritegnil mnogo delavcev z dežele, ki pa ne morejo tako hitro dojemati znanja, ki je potrebno na tistih delovnih mestih, katera so zasledili.

Vsi ti elementi nam narekujejo, da je treba pospešiti usposabljanje ljudi v industriji ter iskati način in sistem, ki bi nam najhitreje dal takšne kadre, ki jih potrebujemo.

Z reformo šolstva, ki je odpravila mnogo starega in okorelega in nadomestila z novim, bolj s prakso povezanim učnim programom, smo pridobili tudi druge velike možnosti za izobraževanje odraslih delavcev. Tako bo n. pr. sedaj možno delavcem, ki niso iz različnih vzrokov dovršili osnovno šolo, nadoknaditi to v oddelkih za odrasle pri osnovnih šolah. Tudi pri višjih šolah so se že organizirali oddelki za odrasle, kar pa se bo razvijalo še naprej. Tako bodo lahko ljudje, ki niso imeli prilike obiskovati šol iste dokon-

čali in nadomestili to v letih, ko so že zaposleni. Na ta način bo marsikak talentiran delavec prišel do ustreznega poklica, kakor za mojstra, oddelkovodjo, tehnika in celo do inženirja. Od tako doštudiranih delavcev se pričakuje zelo lepi rezultati in to zaradi tega, ker so z delom že seznanjeni in imajo bogate izkušnje, katere ne more dati nobena šola.

Tudi za delavce v podjetjih se pripravljajo možnosti usposabljanja za delo, ki ga opravljajo ali katerega bodo pozneje opravljali.

V ta namen se bo po vseh večjih kolektivih organizirala služba izobraževanja delavcev.

Mišljeno je v glavnem strokovno izobraziti delavce, ki nimajo izobrazbe in jim je ta potrebna za določeno delo.

Prekvalificirati delavce, če to želijo in če to narekujejo potrebe v proizvodnji.

Strokovno izpopolnjevati delavce, da bi izboljšali svojo strokovnost.

Usposobiti delavce za nove načine proizvodnje in za delo z novimi pripravami in stroji.

Dajati delavcem strokovna in teoretična znanja, ki so nujno potrebna za delo.

Skrbeti za strokovno izobraževanje in sistematično izpopolnjevanje učnega osebja.

Za uspešno delo izobraževanja je potrebno iskati pomoči pri raznih šolah in zavodih, v glavnem pa se moramo nasloniti na lastne sile, to je izkoristiti strokovnjake iz podjetij.

Sredstva za finansiranje izobraževanja so zagotovljena iz sklada za kadre, katera so se

pri podjetjih povečala v tekočem letu, in to iz teh vzrokov, da bi izobraževanje delavcev hitreje napredovalo in bi tako industrija prišla do potrebnih kadrov čim prej. Za uspešno delo morajo biti zainteresirani poleg uprave podjetja tudi vse politične organizacije in samoupravni organi podjetja, kakor tudi vsi člani kolektiva, kajti samo tako bomo dosegli take uspehe, kot so zamisljeni.

Z ozirom na to, da se tudi v naši tovarni izpopolnjuje način proizvodnje, da prehajamo k izdelavi novih artiklov in da povečavamo kapacitete proizvodnje predvidevamo za to tudi usposabljanje in prilagajanje ljudi novim pogojem dela.

S. A.

Janez razglablja

Statistika najraje in po navadi računa ter prikazuje povprečje — tako tudi plače. Dolgo časa je Janez modroval, kaj je povprečna plača in jo je takole pogruntal:

»Povprečne plače skrivajo zaslužek tistih, ki zaslužijo preveč, in tistih, ki zaslužijo premalo.«

Čitajte naš list
»STEKLAR«
glasilo naše
tovarne

Spomin na novo leto 1942

Ker sem imel še čas do odhoda avtobusa nazaj v Hrastnik, me je pot po nekem mojem privatnem opravku, ko nisem imel kaj početi, zanesla na pokopališče v Trbovljah, da si ga ogledam. Danes mi je žal, da tega nisem storil že prej, ko je že preteklo toliko časa po osvoboditvi in si bom vedno očitil, kako sem mogel imeti tako malomaren odnos do vsega tega, kar bi me vedno moralo spominjati na najtežje dni naših revirjev in na vse tiste, ki so dali vse, kar so imeli za to, da mi, ki smo vse to po nekem srečnem naključju preživeli, danes v svobodi in miru uživamo življenje in si gradimo človeka vrednejše življenje. Sicer imamo tudi pri nas v Hrastniku dovolj podobnih spominov, kakor jih je tudi širina naše domovine, vendar pa me prav trboveljsko pokopališče veže na spomine, kako smo mnogi revirčani preživljali prvo Novo leto — 1942 — pod okupatorjem v trboveljskem zaporu, ki ga je Gestapo na hitro roko uredil pri tako imenovanem »Figa-birtu«.

Ko sem tako blodil brez cilja po pokopališču in si ogledoval spomenike umrlih, sem prispel na južni del, kjer ob zidu počivajo žrtve, ki so padle za časa NOB. Tu sem se najdlje zadržal. Ne samo zaradi tega, ker je ta del res lepo urejen in nudi očem lepo sliko ter dokazuje, da Trboveljčani res dajejo največjo pietetu in pozornost tistim, ki tu počivajo, marveč predvsem zaradi tega, ker sem takoj na vzdanih ploščah zasledil, da na tem mestu ne počivajo samo borci NOB, marveč tudi mnogi tovariši, ki gestapovskih zaporov niso preživeli in so bili kot talci ustreljeni. Počasi in pazljivo sem prebiral po vrsti vsa ta dragocena imena in priimke, od katerih so mi mnoga znana iz zaporov v Trbovljah in Mariboru, kjer smo bili skupaj.

Obstal sem pred priimkom in imenom LUDVIK COP. Kako se ne bi spominjal tega klenega rudarja, ko pa je naju Gestapo skupaj odgnal naprej v Maribor, kjer je bil kmalu ustreljen kot talec. Ne spominjam se datuma kdaj je bil ustreljen, spominjam pa se še danes, kakšen lik in značaj je imel. Bil je trd kot premog v jami. Ni veliko govoril, samo to je rekel po prvem zaslišanju, da ve, da ga bo Gestapo zagotovo ustrelil, ker so pri preiskavi našli precej gradiva, da je delal za OF. Ni mu bilo žal, da bo moral še mlad umreti, žal mu je bilo samo to, da se ne bo mogel več boriti proti okupatorju in mu poplačati za vse gorje, katero je storil nad našim ljudstvom. Junaško je prenašal vsa mučenja pri zasliševanjih in takšen je bil do zadnjega, ko so mu okupatorske krogle pretrgale nit življenja.

Takšnih, njemu podobnih tovarišev je bilo še več in ni moj namen, da bi danes na tem mestu vse opisal, ker bi to zavzelo preveč prostora, ki je kakor vem, bolj pičlo odmerjen. Vem, da v tem primeru grešim in delam tem tovarišem krivico, ker jih vseh ne omenjam. Vendar pa so mi vsi enako dragoceni in so trajen spomin v mojem srcu.

V tem sestavku bi rad in imam namen se spomniti dogodka, ko se zopet bliža Novo leto, pa ne zato, da bi sebi in drugim pokvaril novoletno razpoloženje, temveč, ker se mi je najgloblje vtisnil v spomin in zasluži, da ga opišem.

Med mnogimi, ki smo preživljali Novo leto 1942 v zaporu pri »Figa-birtu« v Trbovljah, je bil tudi tovariš MARTIN ZAGOŽAN in pred spominom na njega na pokopališču sem se najdlje zadržal. Čeprav ga pred zaporem nisem poznal, pa sem ga dovolj spoznal v zaporu. Bil je eden izmed nas, ki je bil po značaju najboljši. Mislil je samo na druge in na njihovo usodo, na svojo pa nikdar. Junaško je tako kot COP prenašal vsa mučenja. Kljub dokazom ni hotel izdati tovarišev, s katerimi je bil povezan v borbi proti okupatorju. Tudi on je vedel, da mu ni rešitve in da ga bo okupator ustrelil. Koliko je bil star ne vem, bil pa je v najlepših letih. Vem, da je že odslužil staro jugoslovansko vojsko. Na pogled je bil lep, vitek, plavolas, v katerega bi se zaljubilo marsikatero dekle na prvi pogled.

Razen njega pa moram še opisati tovariša HUGA KOKALJA, ki je s tem, za mene nepozabnim dogodkom, v tesni zvezi. Vsega skupaj nas je bilo v celici okoli 15 tovarišev, vendar ne bom vseh omenjal, ker se tudi ne mo-

rem trenutno spomniti vseh in tudi niso važni za ta dogodek. Za tovariša Kokalja vem, da je imel gostišče pri trboveljski postaji in da je bil bolj nacionalno usmerjen. Bil pa je precej razgledan in kakor je pripovedoval, je bil izučen kuhar in je na ladji Kraljice Marije v stari Jugoslaviji prepotoval precej sveta. Čeprav je bil nacionalno usmerjen, pa je bil po mojem mnenju pozitiven, ker je le stopil na našo stran proti okupatorju in bil zaradi tega zaprt, v začetku leta 1942 pa v Mariboru ustreljen. Zakaj je zaprt ni pripovedoval. Pravil je samo, da je osumljen in da mu Gestapo ne more nič dokazati in je upal, da ga bodo zaradi pomanjkanja dokazov morali izpustiti. Vendar pa se je žal, kakor sem že omenil, zgodilo drugače.

V zvezi s tem moram še omeniti, da nas je bilo v zaporu več kategorij zapornikov. V prvo so spadali tisti, proti katerim je imel Gestapo precej dokaznega gradiva in so bili zapisani sigurni smrti. Med temi sta bila tudi omenjena tovariša COP in ZAGOŽAN. V drugo smo spadali tisti, ki nismo ničesar priznali, pri nas niso našli nobenega obtežilnega gradiva in nismo imeli komplicev, to je takšnih oseb, ki jih je Gestapo zasačil in so v upanju, da bodo rešili sebe, izdajali tiste, s katerimi so bili povezani. V to je spadal, kakor je sam mislil, tudi tov. Kokalj.

V tretjo pa so spadali oni, katere smo sumili, da so provokatorji in da jih Gestapo pošilja v zapore za to, da bi skušali zvedeti to, kar Gestapo na zaslišanjih ni uspel. Zagotovo nismo vedeli, kateri spadajo v to tretjo skupino, vendar smo vsi skupaj bili zelo previdni in nismo v zaporu pripovedovali kaj smo počeli proti okupatorju pred aretacijo.

Meni osebno se je tov. Kokalj dopadel predvsem zaradi tega, ker ni v nobenega novodošlega zapornika silil in izpraševal zakaj je zaprt. K meni je pristopil, ko so me zaprli v njegovo celico z besedami: »Ne zanima me zakaj so te zaprli in tudi ne pripoveduj drugim, zakaj si zaprt. Reci, da ne veš.« Potem pa mi je še dal navodilo: »Na zaslišanju ničesar ne priznaj, čeprav si kriv. To zadrži za sebe, če hočeš samemu sebi dobro. Dobro pazi, da boš na vsakem zaslišanju enako govoril, čeprav te mučijo. Če ti kaj dokažejo, je še vedno bolje, da molčiš in ne izdajaš, ker ti smrt vseeno ne bo prizašla. Kakor jaz ne zahtevam, da mi zaupaš, ne zaupaj tudi drugim v zaporu, ker so tudi tu izdajalci.«

Priznati moram, da mi je tov. Kokalj s temi navodili, kot mlademu nezkušenemu mladeniču, ker sem se tega držal, precej pripomogel k temu, da sem preživel in odnesel celo kožo. Bil sem celo okupacijo zaprt v koncentracijskih taboriščih v Nemčiji in po njenem zlorabi sem se srečno vrnil domov.

Vse to se je dogajalo konec leta 1941 v zaporu pri »Figa birtu« in čeprav nismo imeli koledarja ali pa sploh predmeta, s katerim bi merili čas, smo vendar vedeli, da je danes Silvestrovo, jutri pa bo Novo leto. Navajeni stare tradicije iz svobode nismo mogli zaspati, temveč smo tudi mi sklenili, da bomo čakali Novo leto. Seveda ne tako hrupno, kot svobodni ljudje, ampak potihoma, da nas gestapovski stražarji ne bi slišali.

Ko pa je po našem mišljenju že minula polnoč, pa smo si čestitali Novo leto. Seveda v glavnem vsi eden drugemu, da bi to okupatorsko moro srečno preživeli in da bi bodoče Novo leto obhajali skupaj tako kot danes, vendar s to razliko — v svobodi.

Ob tem pa, ko smo tako tiho zaporniki eden drugemu želeli vse najboljše, je pristopil tov. Kokalj tudi k tov. Zagožanu z besedami: »Tudi tebi tov. Tine želim vse najboljše, predvsem pa to, da bi srečno preživel vse to in prišel na svobodo!« V tem trenutku sem opazil, da se je sicer vedno ravnodušen, junaški obraz Zagožana hipoma spremenil v zelo otožnega — s solzami v očeh. Presunjen je odgovoril: »Dragi Hugo! Hvala ti, in tudi jaz tebi želim enako iz vsega svojega srca. Kar se mene tiče, se žal tvoja želja ne bo mogla uresničiti in vem, da mi preostaja le še kratka doba življenja. Sicer pa, verjem mi, ni mi žal toliko svoje lastne usode, kot dekletove, ki je z menoj v drugem stanu in si je slikala bodočnost, kakor tudi otroku in meni vse drugače, kakor pa v resnici bo. Pravil sem ti že, da je sirota brez doma in staršev in ji po moji smrti ne bo nihče pomagal v njenem in otrokovem bodočem življenju. Vem, da so ji namenjene še posebne težave od strani okupatorja, ker bo imela otroka z »banditom«. Verjemi mi, da mi edinole ta skrb greni poslednje dni življenja. Zato te prosim, ker zate postoji upanje, da boš kmalu na svobodi, da ustrežeš moji edini in poslednji želji in se pobrigaš za moje nesrečno dekle in otroka. Daj jima zavetišče, kjer bosta imela streho in hrano, ker ti sicer ne bom mogel več poplačati in ti bom lahko samo hvaležen do

smrti. Pa tudi dekle, vem da ti bo hvaležna in tudi marljivo pomagala v gostišču in ti tako skušala delno poplačati tvojo dobroto. Pa še to ji sporoči, da sem vedno mislil nanjo in otroka. Naj bo pogumna in trdna, da bo vse to prestala in naj nikoli ne izgubi upanja v svobodo, saj bo zagotovo prišla. Vedno naj misli in naj bo prepričana, da umiram in na današnji dan želim samo to, da bosta ona in otrok, kakor tudi vsi ostali ljudje, ki ljubijo svobodo, doživeli še mnogo srečnih in veselih novih let v drugačnih pogojih, kot jaz poslednje v mojem življenju. Želim jim še mnogo, mnogo SVOBODNIH SREČNIH NOVIH LET!«

S tem je zaključil in še vedno držal desnico tov. Kokalja. V celici je ob tem bil popoln mir in vsi smo ganjeno gledali in bili priča temu prizoru. Ni me sram priznati, da smo bili vsi ganjeni in solzni. Posebno pa je bil tov. Kokalj, ki je rade volje obljubil, da bo ustregel tej želji. Izjavil je, da je ponosen, ker ravno njemu toliko zaupa in si šteje to v čast in dolžnost, da pomaga z vsemi močmi in naj bo zastran tega brez skrbi. Seveda se mu je tov. Zagožan za to zelo lepo zahvalil z vidnim olajšanjem na obrazu.

Ubogi Tine! Ni vedel, da mu to poslednjo željo tov. Kokalj ne bo mogel izpolniti, ker je, kakor sem že omenil, tudi sam padel kot talec v Mariboru.

Kakšna usoda je doletela njegovo dekle in otroka še danes ne vem, čeprav bi me zelo zanimalo. To pa zaradi tega, ker je imela fanta, njen otrok pa očeta — junaka, ki je vse dal kar je imel, ki je vedno mislil samo na druge, samo na sebe ne, ter se lahko, če še živi, samo s ponosom spominja nanj.

Tudi on je dokazal, kot tudi še mnogo padlih borcev in talcev, da niso bili »banditi« kakor so nas z veseljem psovali gestapovci in njihove slugi. Bili so borci proti vsem tistim, ki so hoteli zaslužiti svobodoljubna ljudstva. Bili so borci proti nasilju, največjemu v zgodovini človeštva, ker fašizem ni moral samo na fronti, temveč povsod, kjer je bil; na vaseh, v mestih, taboriščih itd., povsod so množično padale žrtve. Z največjim sadizmom pa je ta zver v človeški podobi pomorila ogromno število nedolžnih žena, otrok in starcev.

Zato mislim, da je prav, če se tega vedno spominjamo, pa če tudi zopet proslavljamo Novo leto v najboljšem razpoloženju. Takšni spomini naj nam služijo kot večni opomin, da se to ne sme ponoviti več v zgodovini človeštva. Obenem pa moramo znati pravilno ceniti in biti hvaležni vsem tistim, ki so žrtvovali vse kar so imeli za to, da mi danes še petnajsti zares proslavljamo SVOBODNO IN SREČNO NOVO LETO.

Stane Radej

Samo sedem partizanov je napadlo vlak

Dne 11. maja 1944 je skupina Stajerčeve čete, ki se je mudila na Kalu, odšla ponoči v Savno peč z namenom, da ob železniški progi pod vasjo postavi zasedo in napade banšuce.

Blizu čuvajnice so postavili zasedo. Vsak borec se je zamaskiral in so tako čakali sovravnika. Običajno se je nemška patrulja vračala v Zidani most proti jutru. Čas se je pomaknil že skoro na 9. uro, patrulje pa še ni bilo od nikoder. Vsa skupina je bila že nervozna in je zadržano sklenila, da bo napadla vlak, ali karkoli se bo na progi pojavilo. Čez kake pol ure je po progi pripeljal vlak. Ne bilo bi človeško, če bi napadli potnike. Dobro uro kasneje pa vlak rdečega križa, tudi tega seveda niso partizani napadli, kajti bili so do partizancev obzirni, čeprav so fašisti pobijali partizanske ranjence. Človeka, ki se ne more braniti, ni težko umoriti. Kmalu zatem pa se je ponovno zaslišal žvižg lokomotive, ki je prihajala od Zidanega mosta. Izvidnik je partizane v zasedi opozoril, da se bliža vojaški transport. Ko je vodja skupine zagledal prvi živalski vagon in v njem nemške vojake, je dal znak za napad. Streljali so po vrsti na vagon, ki so se pomikali mimo njih. Na vlaku je nastala panika. Obledelo je nekaj vojakov, nekateri so začeli skakati iz drvečega vlaka v savsko strugo, drugi pa so se kotalili v jarek kot snopi.

Ropot vlaka je dušil strele in je vlak vozil mirno naprej. Na nekem vagonu pa se je znašel oficir, ki je začel kričati: »Pazite, banditi!« (seveda po nemško) nekdo je rjovel, bil je menda ranjen. Vlak se je ustavil, preplašeni vojaki so poskakali v jarek, za vagon, kakor je kdo mogel, kajti sigurno so bili prepričani, da je po gozdu vse polno partizanov.

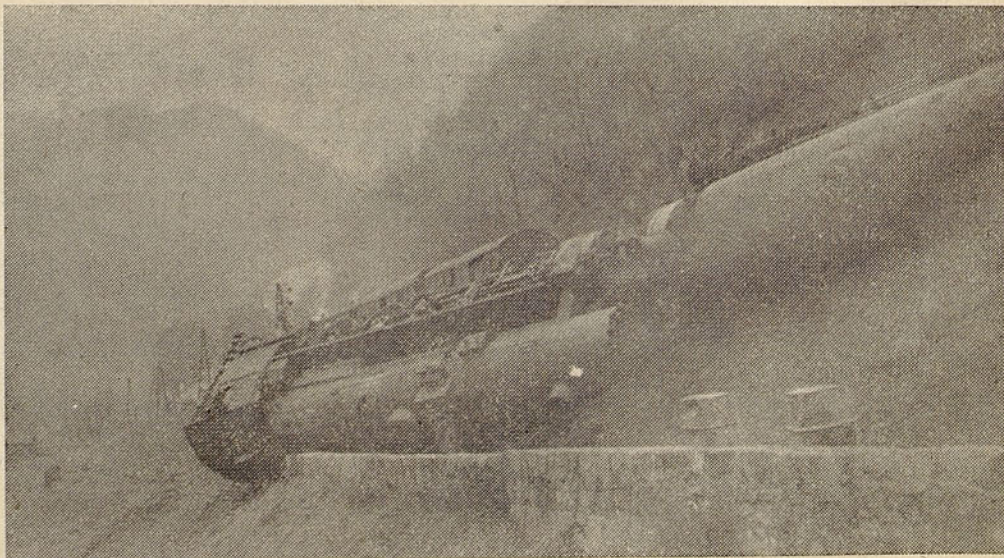
Partizani pa se niso hoteli umakniti, streljali in prepevali so naglas. Sovražnik je bil dosti močnejši, partizanom pa je že

tudi primanjkovalo municije in so se umaknili na griček, od koder so oddali še nekaj streliv proti čuvajnici, za katero so čepeli Nemci, nato pa izginili proti Savni peči. Posedli so sredi vasi okrog vodnjaka, neki kmet pa jim je prinesel kruha in vrč vina. Bili so veseli in razigrani, ker je tako majhna skupina prizadejala Nemcem precejšnjo izgubo. Zapeli so na glas, tako da so jih Nemci lahko slišali v dolino. Eden od njih je od navdušenja ustrelil v zrak. In prav ta strel je skupino partizanov rešil

obkolitve, ker so se potem Nemci takoj izdali o svoji nameri. Partizanom je bil ves teren dobro poznan, zato so se srečno in brez izgub prebili skozi obroč in iz zaklona v gozdu vžgali proti sovravniku, ki se je pomikal nazaj v dolino. Ko bi Nemci takrat vedeli, da jih je bilo samo sedem.

Po enournem maršu je skupina prispela v Gore, kjer se je odpočila in okrepčala. Nato pa pogumno opravila še mnogo akcij proti okupatorju, preden je bil premagan in izgnan iz naše zemlje.

B. J.

PARTIZANI SO MINIRALI PROGO IN VLAK V SUHADOLU

JUGOSLOVANSKI FILM V KINU SVOBODA II.

Deset celovečernih filmov

Filmski festival v Puli, ki je bil letos že šesti, je pokazal, da je dosegel jugoslovanski film v svojem razvoju neslučen napredek, ter da ima vse pogoje za nadaljnji vzpon. Festival v Puli je potekal v znamenju 40. letnice KPJ in so tudi filmi, ki so bili predvajani na tem festivalu imeli temo NOB ter popularizacijo revolucionarne poti naše slavne Partije.

V teh letih je bilo v Puli igranih 68 celovečernih filmov in 159

domovino, od katere so bili toliko časa odtrgani.

Vlak brez voznega reda je bil v Puli priznan za najboljši jugoslovanski film. Izdelalo ga je podjetje Jadran film, režiser Veljko Bulajič. Glavni igralci Olivera Marković, Inge Ilin, Ivica Pajer, Milan Milošević in drugi. Film Vlak brez voznega reda se dogaja v Jugoslaviji v letu 1946, ko so se v Banatu in Bački naseljevali siromašni kmetje. Le-ti so prihajali iz hribovitih

Ostali filmi, ki se bodo predvajali v kinu Svoboda II

Sam v režiji Vladimirja Pogačiča v proizvodnji Avala filma Beograd. Tema filma je iz NOB in se dogaja leta 1943 v dolini Sutjeske. Partizani se umikajo pred Nemci. Okrog 4000 ranjenecv štiti en sam partizanski odred. Sovražnik jih hoče uničiti, toda oni le najdejo pot na svobodno ozemlje.

Viza zla. Režiser tega filma je France Stiglic, godba Bojana Adamiča, proizvodnja Vardar film Skopje. V tem filmu igra tudi Slovenka Metka Ocvirkova. Viza zla je domača kriminalka. Mlad soifer Simon se spusti v trgovanje opojnih drog. Tako pride navzkriž z zakonom, njegov sodelavec Kalpak pa ga nagovori, da pobegnejo preko meje. Beg se jim ni posrečil, ker niso mogli preko jezera, tam pa jih končno ujamejo.

Vrata ostanejo odprta. Režiser Francišek Cap. Proizvodnja Bosna film. Deček Peter, katerega je vojna vrgla na cesto smatra, da je edino prav, če živi na poti polni prestopkov. V časopisu je bral oglas, da neka babica išče svojega vnuka, in se stra svojega drata. Peter se odloči, da se vključi v to družino. Pridobi si ljubezen babice in sestre. Vedno pa premišljuje, kako bi odnesel vse njihove prihranke in bi pobegnil. Na koncu mu zmanjka moči in vse prizna. Zmagala je vest in tako odhaja iz družine, kateri je v zameno za ljubezen podaril laž in prevaro. Kljub temu odhaja z lahkim srcem, ker za njim ostanejo vrata odprta.

Edini izhod. Film je v barvah izdelalo podjetje Zastava. Dogaja se v Postojnski jami. To je velika akcija partizanov, ki v tej jami zažgo skladišče bencina.

Noči in jutra. Režiser filma je Pjera Majhrovski, izdelalo pa ga je podjetje Bosna film Sarajevo. Vsebina filma je iz narodnoosvobodilne borbe.

Veliki plavi put. To je barvni film jugoslovansko-italijanske koprodukcije. V Puli je bil igran že leta 1958.

Poleg slovenskih in ostalih jugoslovanskih filmov, ima kino Svoboda II v Hrastniku na sporedu v prihodnjem letu izbrane filme iz svetovnega repertoarja.

Hrastniška dolina

1. Dolga, mračna, zakajena ti dolina, kako si srcu mojemu ti mila.
2. Potoček ti, ki po dolinici žuboriš, v nočeh poletnih z mano o mladosti govoriš.
3. Ljudi, tovarne, rudnik dobro vse poznam, saj, potoček, s tabo tu o njih kramljam.
4. Spominjava se časov — bilo je hudo, je šest rudarjev takrat ostalo pod zemljo.
5. Zgodilo se med vojno tu je marsikaj, mnogo odpeljanih ni bilo več nazaj.
6. Dolga, mračna, zaprašena ti dolina, se potleje v svobodi vsa si prerodila.
7. Zida se tovarna, ceste se gradi, hiše lepe, nove vstajajo kraj nje.
8. Če čez leta kdo bo prišel v naš kraj, ne bo verjeti mogel, da tu je bil že kdaj.

M. R.

Letni obračun Svobode II v Hrastniku

VEČ MLADINE V SVOBODI V SP. HRASTNIKU — SE VEDNO OBSTAJAJO TEŽAVE S PROSTORI — PROGRAM ZA NADALJNJE DELO NA KULTURNOPROSVEETNEM PODROČJU JE PRIPRAVLJEN

Letošnji občni zbor Svobode II v Hrastniku se je v glavnem ukvarjal s pripravljanjem programa za nadaljnje delo v društvu ter je predsednik Svobode II Jože Kastelic obravnaval težave, s katerimi se bori društvo v svojem delu, hkrati pa je opozoril na naloge za poživitev kulturnoprosvetnega dela v spodnjem delu hrastniškega kraja. Dasi je bilo dosedanje delo v društvu še precej uspešno, se vendar z njim ne moremo zadovoljiti v celoti. Dejavnost je prevladovala predvsem v godbenem in pevskem odseku društva, medtem ko sta se gledališki odsek in knjižnica morala skozi celo leto ubadati z vprašanjem prostorov za svoje delo.

Ko je predsednik društva govoril o delovnem programu Svobode II v novem letu, je nakazal naloge, ki stoje pred kulturnoprosvetnimi organizacijami in na zadevna napolnila kongresa ZKJ. Kar se tiče zabavnih programov kulturnoprosvetnega društva, bo treba poskrbeti za dejno in vsebinsko spremembo. Ker se bliža 100-letni jubilej Steklarne in Tovarne za kemične izdelke v Hrastniku bo moralo društvo pripraviti entedenski kulturni program v počastitev tega praznika. V sekcijah bo treba poživiti vzgojno delo, poskrbeti za prostore knjižnice in jih urediti, težiti pa tudi za tem, da se uredi čitalnica. — Novost v programu društva za prihodnje leto je organizacija večjih izletov v naravo, ki naj se pripravijo skupno z ostalimi prosvetnimi društvi. Teh prireditev naj bi bilo četvero. Nujno je tudi, da se ustanovi filmski svet, ki bo skrbel za to, da izbira vzgojne in napredne filme. Prav tako bo treba ponovno ustanoviti floskorno skupino, kajti mladina je zelo navdušena za tovrstno kulturno delo. Pevski zbor, godba in gledališki odsek morajo poskrbeti za bolj pisane programe. Končno naj se v kraju organizira v novi sezoni več obiskov drugih prosvetnih družin, predvsem iz Celja in Trbovelj.

Predsednik je v svojih izjavah opozoril na problem nakupa še ene filmske aparature za društven kino. V kolikor bo primanjkovalo finančnih sredstev za ta nakup, naj se uvede kulturni dinar pri prodaji kinostopnic. Tudi članarina društva naj se zviša za 100 odstotkov.

Razprava po poročilu predsednika je bila zelo živahna. V njej so največ govorili o delu društvenih sekcij v novi sezoni. V razpravo je posegel tudi predstavnik občinskega sveta Svobod in prosvetnih društev Albin Dušak, nadalje kot gost predstavnik Svobode I v Hrastniku, v imenu prosvetnih delavcev v kraju pa njihov predstavnik prof. Znidar.

V razpravi je tovariš Metod obrazložil tudi delo kinosekcije. Kino predstave so bile rekordno obiskane, saj je bilo pri 578 predstavah prodano 84.197 vstopnic. Tudi izbira filmov je bila bolj pisana, saj je vodstvo kinematografa naročevalo filme od vseh distributerjev v državi. Problem zase pa je tudi v Hrastniku še vedno obisk tako imenovanih »kavbojke«. Pri predvajanju filmov vzgojnega značaja pa bo treba pred začetkom predstav poskrbeti za tolmachenje filma, tako da bosta njegova vsebina in namen povsem jasni.

Tovariš Kastelic je poudaril, da je bilo programsko delo društva v pretekli sezoni uspešno predvsem zaradi tega, ker so mu delovni kolektivi in sindikalne podružnice nudile pomoč. Tako je na primer sindikalna podružnica Steklarne dala Svobodi II na razpolago 265.000 din za nakup godbenih instrumentov. Letošnje delo bo treba v društvu usmeriti v glavnem na priprave za praznovanje 100-letnice dela kolektivov Kemične tovarne in Steklarne. Vse te priprave naj bi bile tudi mobilizator novih moči za delo v Svobodi II.

Dramska sekcija ima največ težav glede prostorov. Nima možnosti za vaje in se morajo gledališčniki seliti iz enega prostora v drugega, kar se seveda na celotno delo odraža zelo negativno. V pretekli sezoni je ta sekcija izvedla samo dve gledališki igri, v kateri so sodelovali starejši igralci, dve predstavi pa je dala mladina. Gledališčniki so pa izvedli gostovanje v počastitev 40-letnice KPJ in SKOJ.

Člani dramske sekcije pa so seveda sodelovali na vseh ostalih praznikih, tako ob državnih praznikih in občinskem prazniku ter ostalih slovesnostih z enodejankami, recitacijami itd. V tej sekciji pa je opaziti pomanjkanje moških delovnih moči. Nujno bo treba vanjo pritegniti več uslužbencev in prosvetnih delavcev, ki so dolžni, da nudijo pomoč kulturnim društvom. Sekcija ima v svojem bodočem programu več prireditev, tako na primer tudi obisk Celjskega gledališča v Hrastniku. Razprava je namreč pokazala, da je za člane naših delovnih kolektivov in ostalih obiskovalcev dramskih predstav cenjeje, če pride v kraj gostovat eno ali drugo gldališče, kakor pa je organizacija skupinskih ogledov dramskih predstav v Ljubljani ali Celju.

Predstavnik prosvetnih delavcev prof. Znidar je v razpravi poudaril, da je bilo preteklo sezono premalo storjeno v pogledu izobraževanja delavcev, saj je društvo v ta namen porabilo samo 82.000 din, in to predvsem za nakup knjig, kar pa je vse-

kakor premalo. Poskrbeti bo treba nadalje za tesnejšo povezavo z radetskimi gledališčem, prav tako bo treba pospešiti prireditev tečaja za režiserje, ki bi ga vodil prof. Pešec iz Radeč.

Ker dramski sekciji primanjkuje prostorov za vaje, je prof. Znidar ponudil društvu šolske prostore, ki bi bili na razpolago po 6. uri zvečer. Ti prostori so kulturnoprosvetnim društvom na voljo do nadaljnjega. Problem prostorov v kulturnoprosvetne namene bo namreč v kraju še nekaj časa ostal pereč, ker so tovarne v Hrastniku trenutno v rekonstrukciji in bo možno misliti na gradnjo kulturnih domov šele po izgradnji obeh tovarni in krajevne ceste.

Predsednik sindikalne podružnice tov. Zibert se je v razpravi dotaknil kulturnoprosvetnih problemov na splošno ter opozoril na premajhno povezavo v tem pogledu in na nerazumevanje višjih krajevnih forumov za kulturnoprosvetno delo. Tako je na primer velik problem gradnja godbenega doma. Znanj so že pripravili vsi načrti in dokumenti. Treba je samo pričeti z delom. Z izgradnjo tega doma bo po njegovem mnenju rešen problem prostorov tudi za ostale sekcije društva, ki se jih bodo lahko delno posluževale. Steklarina bo morala pokazati večje razumevanje za rešitev tega vprašanja, da se delo na domu pospeši, člani društva pa bodo z udarniškim delom tudi doprinesli svoj delež.

Precej so na občnem zboru govorili o delu pevske sekcije, ki je bila zelo aktivna. Preteklo leto je izvedla več koncertov, vendar je še vedno problem z njihovim obiskom. Sklenili so, da se organizirajo bolj pisane koncertne priredive, tako da bodo pritegnile poslušalce. Nujen je nakup oblek za pevce. V sekciji so že v teku vse priprave za praznovanje 100-letnice obeh tovarni ter je pristopilo več mlajših in starejših pevcev v sekcijo.

Razprava je bila zelo obširna in pisana, tako da so na občnem zboru predelali vse društvene probleme in kulturnoprosvetno delo v Sp. Hrastniku. Ta razgibanost in volja za sodelovanje je pa tudi garant, da bo društvo Svoboda II s svojim delom tudi v nadalje pokazala, da hoče služiti kulturnoprosvetni izobrazbi članov delovnih kolektivov in da delavcem Steklarne in Kemične tovarne po opravljenem poklicnem delu nudi čim več razvedrila.

Soglasno so na občnem zboru ponovno izvolili za predsednika Svobode II Jožeta Kastelica, prav tako so ga izvolili za predsednika pripravljalnega odbora za izvedbo kulturnega programa ob stoletnici dela kolektivov Steklarne in Kemične tovarne.

R. V.

Slovo od tovariša TONETA PERCLA

Nenadna smrt je iztrgala iz naših vrst, iz vrst naših upokojenecv tovariša Toneta. Vsak, ki ga je poznal, lahko reče, da je bil vedno delaven in skromen steklar v našem delovnem kolektivu. Zaradi tega je ta hitra smrt še bolj odjeknila v našem kolektivu.

Dolga leta je delal v steklarni. Kot pomočnik in še prej kot pomožni delavec je bil vedno predan svojemu steklarskemu poklicu. Več kot 30 let je pustil v kolektivu. Se bi delal, toda bolezen, ki jo je dobil pri svojem delu, mu je to preprečila, moral je zaradi iste predčasno v pokoj. Postavil si je skromen dom, v katerem pa ni dolgo užival sadov svojega dela.

Vsi smo poznali tovariša Toneta. Vedno je bil pripravljen pomagati mlajšim delavcem, da se izpolni v svojem poklicu. Na vsakem delovnem mestu je rad delal, nikoli mu ni bilo nobeno delo pretežko. Bil je vedno dobre volje. Delavci, kateri so delali pri njem, se ga bodo vedno spominjali kot dobrega tovariša.

Ob vesti, da je nenadoma umrl, nam je bilo vsem, ki smo z njim delali in živeli — težko. Zadnje slovo so tovarišu Tonetu izkazali godbeniki našega kolektiva ter pevski zbor. Član izvršnega odbora sindikalne podružnice pa se je v imenu kolektiva poslovil pri odprtem grobu od pokojnika.

Vsem sorodnikom izrekamo ob tej priliki iskreno sožalje.

PRIZOR IZ FILMA »VIZA ZLA«

kratkih. Med temi, ki so bili predvajani v zadnjih dveh letih na festivalu v Puli, ima kino Svoboda II v Hrastniku na sporedu 10 in sicer:

Igra mladosti,
Edini izhod,
Vrata ostanejo odprta,
Tri četrtine sonca,
Veliki plavi put,
Sam,
Vlak brez voznega reda,
Noči in jutra,
Viza zla,
Tri Ane.

Najboljši je Vlak brez voznega reda, Tri četrtine sonca in Pet minut raja.

Tri četrtine sonca je bil drugi najboljši film v Puli in je bila dodeljena prva nagrada za režijo Jožetu Babiču. Film je izdelalo podjetje Triglav film v Ljubljani. Film govori o ljudeh, ki se po končani drugi svetovni vojni

krajev in se naseljevali v bogate predele Banata in Bačke. S seboj so prevažali vseh voje imetje. Nekateri so se vrnili. Mati Brikota ima štiri sinove, najstarejši se ni hotel seliti, ker je smatral to za nepremišljeno dejanje. Ostali trije pa potujejo z materjo. Vsak od njih pa doživlja v vlaku brez voznega reda svoj roman.

Pet minut raja

Film Pet minut raja je izdelalo podjetje Bosna film v režiji Slovenca Igorja Pretnarja, po scenariju Vitomila Zupana, glasbo pa je skomponiral Bojan Adamič. Med tremi najboljšimi filmi so Slovenci odnesli levji delež.

Strah pred smrtjo in zmaga nad nasiljem bi bil prav tako dober naslov temu filmu. To je zgodba o Lucijanu in Stefanu, dvema jugoslovanskima ujetni-

PRIZOR IZ FILMA »VLAK BREZ VOZNEGA REDA«

vračajo iz raznih taborišč domov. Na majhno železniško postajo pride grupa ljudi in se tam zadržuje ves dan. Ti ljudje so interniranci raznih narodnosti. Med njimi so Jugoslovani, Italijani, Francozi, Belgijci in drugi. Vsak doživlja v mislih življenje iz taborišč. Razkrinkajo nekega bivšega esesovca. Jugoslovan Slavko doživi ljubezen z lepo železničarjevo hčerko, ki je Cehinja. Kljub temu, da so še vsi pod vtisom preživelih dogodkov, se njihove misli vračajo v

koma, ki preživljata vse grozote v Karlsbrunnu. Ko sta majskega jutra odhajala na delo in to na odstranjevanje neeksplozivnih bomb, sta to delo opravljala v vili upokojenega nemškega generala, se jima pridruži mlada Francozinja Lizeta. Esesovci čakajo v zaklonišču in oni hite, da prežive svojih pet minut raja. Čeprav je težko, ne odstopijo od ideje, da je treba pobegniti. Toda kako? Vsa borba, ki se vodi, se konča s simbolično zmago nad nasiljem.

Sedaj, bi bil dober kak »požirek«.
Od kod pa, saj veš da so zopet prepovedali nositi alkohol v tovarno.
Jaka, zakaj mi pa praviš stare vice.

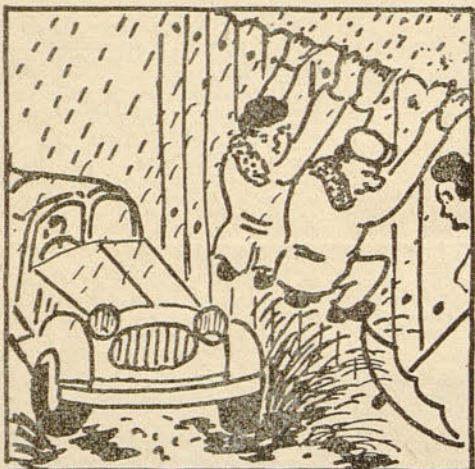
Mojster, kakšna pa je razlika med nami, pa med premijo?
Kakor pri vojaki. Komanda komandira, vojak pa eksecira.

Cudno da ima voda, danes tako močan pritisk.
Je pač čez praznike počivala.

»Poletje« smo hodili skozi Hrastnik.

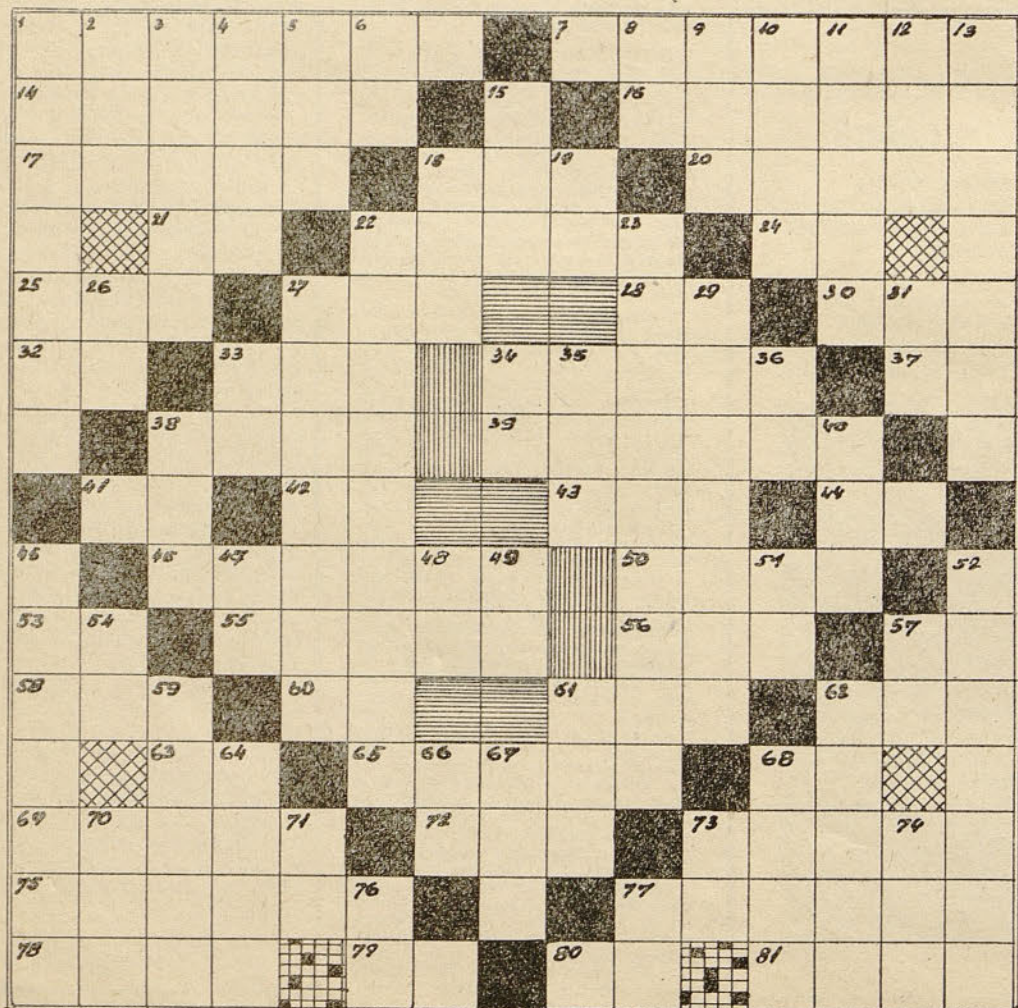

V deževnih dneh.

Ali je res tvoj mož prišel h »Koritu«?
Kako to veš?
Ker se moderno oblačiš in govoriš bolj »Hoch«.

NOVOLETNA NAGRADNA KRIŽANKA

Zanimivosti za člane kolektiva

1. Zaradi razširitve proizvodnje je upravni odbor že sklepal o tem, da se najame kredit še za tretji avtomat. Potrebno je 21.500.000 dinarjev. Kredit se vrne v štirih letih in pol, in to s 6% obrestmi. Od investicijske banke dobimo 19.500.000 din, 2.000.000 din pa se koristi iz lastnih sredstev sklada skupne uporabe podjetja.

2. Razvoj industrije nujno narekuje pospešeno izobraževanje članov kolektiva. V zvezi s tem je upravni odbor razpravljal in postavil tudi komisijo, ki mora pripraviti program in način izobraževanja za vse stroke v našem podjetju. V komisijo so bili izvoljeni: Tone Sihur, ing. Maks Mrcina, Stane Cvelbar, Franc Trante, Alojz Santej, Viktor Raki, Olga Laznik.

3. Z uvedbo tretjega avtomata, bi se kapaciteta banje bolj izkoriščala. Doslej se ista ni popolnoma izkoriščala. Zaradi tega pride večkrat do raznih težkoč. Izvoz bi potem lahko povečali v petih letih za 44.000 DM in bi za 66.000 DM manj uvozili.

4. Sprejeti so bili važni sklepi v zvezi s higijensko in tehnično zaščito v tovarni.

Ukreniti je treba vse potrebno, da se ne-zgode v podjetju zmanjšajo. Zato morajo delavci uporabljati pripravljena zaščitna sredstva.

Prepovedano je vsako donašanje alkohola v tovarno.

Posvetiti je treba več pozornosti ureditvi samskega doma in voditi račun o ljudeh, ki v njem živijo.

Razmisliti je treba o ureditvi menze in jedilnice v obratu, kar je nujno potrebno. Komisija HTZ naj pregleda prostor, v katerem bi se uredila zasilna jedilnica.

Urediti je treba donašanje malice v tovarno.

Vsak primer nediscipline v tovarni je treba sproti obravnavati. Določiti je treba ljudi, ki bodo v notranjem obratu stalno čistili. Prav tako je vsak brigadir odgovoren za čistočo v svoji delavnici. Splošni pregledi delavcev naj se vrše tudi v bodoče. Vsak član kolektiva pa mora poziv za pregled upoštevati.

Med novim in starim obratom se morajo narediti zračne mreže.

Sklepi delavskega sveta so zelo pozitivni in jih je treba upoštevati. Le s takšnim načinom dela bomo dosegli v kolektivu red in ta se bo pozneje odražal v finančnem efektu poslovanja podjetja.

SILVESTROVANJE LETA ...

Vodoravno:

1. Proizvodno podjetje; 7. izdelovalec steklenih izdelkov; 14. nedeljen; 16. kalupi; 17. bajeslovno grško podzemlje; 18. del obraza; 20. kamen, katerega uporabljajo v medicini (za žganje bradavic); 21. znižana nota; 22. shramba za žito; 24. kratica za Jugslovensko armijo; 25. reka v Avstriji; 27. kratica za tovarno v Trbovljah; 28. pripovedna pesnitev; 30. pevski zbor; 32. oziralni zaimek; 33. kače velikanke; 34. umetnik; 37. kratica za nogometni klub; 38. Pet (po francosko); 39. grška črka; 42. pijača starih slovanov; 43. predplačilo; 44. kratica za ljudsko tehniko; 46. pravost; 50. znana umetna juha; 53. ime in priimek šefa nabave v Steklarni; 55. rimski cesar; 56. kratica za tovarno motorjev v Zagrebu; 57. francoski naturalist (kratica ime in priimek); 58. tračnice; 60. enaka soglasnika; 61. bl (hrvaško); 62. urejenost; 63. kratica ime in priimek slov pisatelja (visoka kronika); 65. moško ime; 68. veznik; 69. ljubkovalno žensko ime; 72. jadranski otok; 73. nejasen; 75. sol oecne kisline; 77. južno sadje; 78. domača žival; 79. veznik; 80. kratica (priimek in ime direktorja Steklarne Hrastnik); 81. rižno žganje.

Določene so tri nagrade reševalcem križanke.

Navpično:

1. mehanizacija; 2. osebni zaimek; 3. lansiran; 4. gora v Grčiji; 5. pridilnica; 6. enaka soglasnika; 8. dva soglasnika; 9. grški bog; 10. prilog časa; 11. plakat; 12. turško ime; 13. načrtovanka; 15. začimba; 18. sukanec; 19. osebni zaimek; 22. podjetje, ki izdeluje steklo; 23. odvojen; 26. nikalnica; 27. sonoren; 29. mesto v Italiji; 31. osebni zaimek; 33. znižana nota; 34. kratica za naš avtomat; 35. ime znane pevke (Sumag); 36. skrajni del kopnega v morju; 38. morska riba; 40. klic; 45. samodejna naprava; 47. dva soglasnika; 48. kratica za ljudski oder; 49. nemški predlog; 51. kratica za Generalno zastopstvo; 52. proizvod; 54. osebni zaimek; 57. enaka samoglasnika; 59. domači izraz za gamileček (pogonsko zob. kolo); 61. sredstvo za čiščenje; 62. pripomoček pilotov (voznja v megli); 64. sorodnica; 66. predsednik stanovanjske skupnosti za spodnji Hrastnik; 67. strmina; 68. reka v sibiriji; 70. mlade kravice; 71. nota iz salmizacije; 73. komercialni direktor Steklarne Hrastnik (priimek in ime); 74. števnik; 76. osebni zaimek; 77. sekretar delavskega samoupravljanja Steklarne Hrastnik (priimek in ime).

Vse rešitve naj se pošljejo na redakcijski odbor — v pisarno personalnega referenta.